

ljudje te potrebujejo

1985

Avгust

DUHOVNO ŽIVLJENJE

ZA MRTEVE NE BODI MRTEV! 1945-1985

Los eslovenos habitan en la región situada entre la Europa Central y el Mar Adriático. La mayor parte de su territorio pertenece a la República de Eslovenia, uno de los Estados Federativos de Yugoslavia, y el resto se divide entre Italia, Austria y Hungría. La ciudad capital de los eslovenos es la milenaria ciudad de Ljubljana.

Los eslovenos fundaron su primer Estado independiente, llamado Karantania, ya en el siglo VI. Forzados a establecer alianzas defensivas contra los émbates de los ávaros, debieron ceder parte de sus derechos soberanos a los francos, aunque conservaron durante siglos la forma democrática de investir a sus duques, por intermedio de representantes libremente elegidos.

Los eslovenos abrazaron el cristianismo en el siglo VIII gracias a la obra evangelizadora de los misioneros irlandeses, como así también de los apóstoles eslavos santos Cirilo y Metodio, proclamados no hace muchos años patronos de Europa.

Los primeros libros eslovenos se imprimieron en 1550. En 1584 fue editada la traducción completa de la Biblia. En el siglo XVII se instaló en Ljubljana una universidad jesuítica. En 1701 se fundó la Sociedad Filarmonica y poco después, la primera Academia de Ciencias.

A través de los siglos, la literatura eslovena —tanto la profana como la religiosa— contribuían activamente a la afirmación del espíritu nacional esloveno, en grado tal que sus creadores son considerados próceres.

Entre 1941 y 1945 Eslovenia estuvo ocupada por las fuerzas alemanas, italianas y húngaras. Esta ocupación nazi-fascista fue aprovechada por una ínfima minoría comunista que, bajo el pretexto de luchar por la libertad de su pueblo, desencadenó una cruenta revolución y guerra civil. Representando a la mayoría de su pueblo, las fuerzas democráticas eslovenas reaccionaron enérgicamente. Esta singular lucha, bajo la ocupación extranjera, ha provocado una enorme cantidad de víctimas.

Terminada la Segunda Guerra Mundial, asciende al poder el minúsculo grupo de stalinistas yugoslavos, favorecidos por la intervención activa de la Unión Soviética.

Ante el avance del ejército rojo, las fuerzas anticomunistas solicitan amparo a los aliados occidentales. En mayo de 1945, hace cuarenta años, el ejército nacional esloveno les entrega sus armas. Los ingleses, que ocupaban una parte del territorio esloveno, ponen este ejército de 12.000 hombres desarmados, con engaño en poder de los comunistas yugoslavos. Sin juicio previo alguno, estos hombres son exterminados y sus cadáveres arrojados a las grutas subterráneas. Los bosques de Rog, Krim y Teharje son testigos de este genocidio, no reconocido aún por el régimen bolchevique hasta hoy.

Muchos eslovenos, sin embargo, han logrado abrirse los caminos hacia la libertad. Entre muchos países hospitalarios, también la República Argentina les abrió las puertas de su generoso suelo, brindándoles amplias posibilidades para un fecundo desarrollo espiritual, cultural y económico.

La presencia eslovena en la Argentina no es reciente, sino que se remonta a las últimas décadas del siglo pasado. Sin embargo, es en 1948, con la llegada de miles de refugiados políticos, que la colectividad eslovena en la Argentina adquiere un empuje singular. La creativa laboriosidad de los inmigrantes eslovenos y de sus descendientes es ampliamente reconocida en los diversos campos del quehacer nacional.

A los cuarenta años del genocidio del ejército nacional esloveno, los residentes eslovenos en la Argentina agradecen a esta noble nación el ofrecimiento de su comprensión, de su solidaridad, de su hospitalidad y de su libertad.

Marija v nebeški slavi

Marijina podoba ne bi bila popolna, če bi jo gledali samo v njenem zemeljskem življenju. Krščansko izročilo, potrjeno s slovesno izjavo nezmotljivega učiteljstva, nam govori tudi o Mariji v nebeški slavi.

Marija ni samo judovska žena, ki je ponižno in preprosto sprejela božjo ponudbo in postala Odrešenikova mati; Marija ni samo skrbna in včasih zaskrbljena mati, ki težko žrtvuje vsa zemeljska pričakovanja (Mk 3, 31—35); Marija ni samo mati na smrt obsojenega, stoječa poleg križa, ki prav tako kot njen Sin ne razume, zakaj jo je Bog zapustil (Mt 28, 46); Marija ni samo toplo središče mlade krščanske skupnosti in zvesti spomin na Jezusove besede in dejanja po njegovem odhodu k Očetu. Marija je tudi žena, ovita v sonce, z mesecem pod nogami, z vencem dvanajstih zvezd, kot jo je videl sveti Janez v Razodetju. Je dovršena podoba novega človeka, poveljučana v svoji duši in svojem telesu.

Če nam je lahko v oporo Marijino zemeljsko življenje, ko vidimo, kako je morala v veri sprejemati dogodke, ki jih ni razumela, nam mora biti njena sedanja slava v veselje in upanje.

V našem času se človek močno zanima zase, in sicer ne samo, kolikor je misleči duh, sposoben spoznavanja in napredovanja, temveč tudi kolikor je telo, kolikor je zemeljska usoda, vezana na borno in ogroženo telesnost. Koliko nege in skrbi, koliko časa in denarja porabi danes človek, da bi telesu ohranil zdravje, lepoto in mladost!

Ali današnji človek zares ljubi svoje telo? Brez večjih pomislovk streže njegovim muham in poželenju, toda v resnici svojega telesa ne ljubi, nad njim obupuje in ga prezira. Mar verjame, da je name-

njeno za kaj drugega, kot za to, da gnije v zemlji? Mar je prepričan, da je sposobno in vredno piti čašo večnega življenja?

In kaj pravi krščanstvo? Zatrjuje nam, da se je ene izmed nas, ki je človek kot mi, že polastila božja slava in jo spremenila; spremenila in napolnila njeno dušo z neizmerno božjo svetlobo ter dala njenemu telesu trdnost in sijaj, prosojnost in globino, kot jih vidimo pri nekaterih telesih, ki sta jih naslikala Botticelli in El Greco. Da, krščanstvo nam pravi, da je bila Marija, potem ko je dokončala tek zemeljskega življenja, s telesom in dušo vzeta v nebeško slavo, in da je k isti slavi poklican sleherni človek. O, velika, čudovita vera, ki nam zagotavlja, da bo tudi naše telo deležno večnega življenja! Se nam zdi to nemogoče? Seveda, ko nam od vsepovsod dopovedujejo, da je smisel življenja pač smrt in uničenje; ko smo vzgojeni v duhovni plahosti, brez vsakega miselnega poguma. Zato se nam zdi vse to prelepo in preveliko. Ker nam manjka junaštva duha, raje verjameмо, da smo narejeni za to, da plesnimo in gnijemo v blatu, iz katerega smo vzeti. Morda bo kmalu prišel čas, ko bo človek zavrzel to filozofijo plazilcev in pustil govoriti svoje srce, ki terja nesmrtnost, ki ve, da nismo ustvarjeni za smrt, marveč za življenje.

Marijina nebeška slava nam zagotavlja, da zadnji cilj našega duha ni uničenje, da zadnji cilj našega telesa ni strohnitev, temveč polnost veselja pri Bogu, večna radost pred njegovim obličjem.

Franc Rode

V LURDU

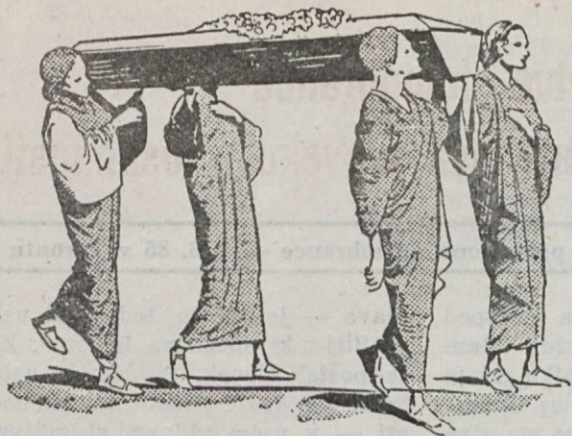
Pojo zvonovi slavospjev ubran,
Devico vseh devic glasno častijo;
od vsepovsod k nji množice hitijo
z bremenom težkim krivd in zmot in ran.

O sveti kraj, za milosti izbran!
Tu narodi pobožni pred Marijo
v molitvi vroči noč in dan klečijo.
S solzami revnih ves je tlakovan.

Poslušaj božja Mati ljudstev klic,
sprejema čast, zahvalo in pozdrave:
srce je eno, tisoč govoric.

In ko se v mrak razlije soj svečave,
privre iz src, nevidnih plamenic,
vseh dob najslajši spev: „Maria ave!“

Ljubka Šorli

Marijin pogreb

Ene sanje sem sanjala,
da Marija je umrla.

Kdo je Mariji svečo držal?
Držala jo je sveta Ana.
Kdo je Marijo preoblačil?
Preoblačile jo dve devici.
Kdo je Mariji štuke zvonil?
Zvonil ji je sveti Simon.
Kdo je Marijo v trugo deval?
Devale so jo štir device.
Kdo je Marijo na pogreb nosil?
Nesli so jo štirje mladenči,
štirje mladenči, štirje angelci. -

Srečal jo je ljubi Jezus:
„Kaj nosite, vi mladenči?
Doli dente, pokažite.“

„Mi nesemo mater tvojo.“
„Dente doli mater mojo!
Stante gori, mati moja!
Saj vi niste zaslužili,
da bi v črni zemlji gnili,
nego ste vi zaslužili,
da b se v nebesih veselili.“

(Narodna)

Spomin na mrtve domobrance je predvsem proslava človekove osebnosti

Homilija pri maši za pomorjene domobrance — 1. 6. 85 v Torontu

V svojih spominih na leta pod Stalinom napiše Nadežda Mandelštam, vdova po pesniku, ki je umrl v gulagu, tudi tole: Evropska kultura je osnovana na simbolu križa, ki nas spominja nanj, ki je na njem umrl. Posledica je, da je za to kulturo osebnost najvišja vrednota. Če grešimo proti enem samemu človeku, grešimo proti vsem ljudem, kajti vsak človek nosi v sebi celotno človeškost. Človeštva kot takega ni, obstajamo le ljudje. Če hočem pomagati človeštvu, pomagam posameznim ljudem; če škodim posameznim ljudem, škodim vsemu človeštvu.

Čim bolj se oddaljimo od Kristusa, tem manj nam pomeni človek kot tak: če ohrani pomembnost, jo ohranja manj in manj sam v sebi, ampak le kot člen naroda ali skupine ali stranke ali kot sredstvo za doseg določene cilja.

Jutri je praznik sv. Trojice, praznik enega Boga v treh Osebah. Osebnost je v Bogu samem, osnovi in počelu naše osebnosti. Bog ni najprej načelo ali moč ali oblast ali počelo vsega ali blišč

slave — je vse to, toda nad vse je Bitje, ki spoznava in ljubi, ki je postal človek, ki nas je ustvaril po svoji podobi in sličnosti — v vsem vidnem stvarstvu nagovori le človeka in le človek mu odgovori.

Ko govorimo o sv. Trojici, govorimo o božji osebnosti, o božjem spoznanju in ljubezni, o božji bližini vsakemu od nas, če se te bližine zavedamo ali ne. Govorimo tudi o osnovi naše osebnosti, naših osnovnih stremljenj in pravic, o osnovi našega dostojanstva, ki je naše zato, ker smo človeška bitja.

Spomin na mrtve domobrance igra vrsto vlog. Je protest. Protest proti oblastnosti velesil, ki si lastijo pravico, da razpolagajo z malimi narodi in milijoni ljudi, kakor se njim zdi, ne da bi jih vprašale vsaj za svet.

Je protest proti mitologiji, ki vlada Sloveniji, mitologiji, ki je tako prazna, da stalno potrebuje vidnega sovražnika, v katerem najde opravičilo za svoj obstoj in svojo oblast. Je protest proti hinavskemu skrivanju dejstev. Predvsem pa je protest proti

Srce je žalostno... (Jože Beranek)

strašni krivici, ki se je zgodila pred štiridesetimi leti.

Toda bolj kot protest je naš spomin na nedolžno pomorjene domobrance proslava človekove osebnosti in od Boga dane veličine, ki nam je nihče ne more vzeti. V svoji nebogljivosti se veselimo svoje neuničljivosti, v svoji smrtnosti se veselimo svoje od Boga dane večnosti, veselimo se svojih pravic in svoje moči, da se dajemo Bogu in drug drugemu. Bog nas je ustvaril, Bog nas

je odrešil, Bog nas poveljuje, Bog se ne bo nikoli premislil, naj bodo človeška obzorja še tako temna in srca še tako krvoločna.

Prav je, da kot hlapec Jernej iščemo pravice za nedolžno pomorjene. Prav je, da kličemo v spomin to, kar se je zgodilo pred štiridesetimi leti. To je naše občestveno spraševanje vesti. Preteklost nam namreč pove, česa je sedanjost zmožna. Če hočemo spoznati sebe danes, moramo priznati, kaj smo bili včeraj.

Toda pravico iščemo v prepričanju, da nam moreta zgodovina in zgodovinopisje muditi le delno tolažbo in zadoščenje. Končna resnica in pravica bo mogoča šele ob poslednji sodbi, ko se bo Bog dokončno razodel vsem, od prvega človeka do zadnjega, in bo zgodovini dokončno razodel samo sebe. Šele tedaj se bomo gledali v sklopu vseh drugih, v kontekstu vse dobrote, ki smo jo prejeli in posredovali drugim, in v kontekstu vse grešnosti, katere žrtve smo in s katero trpinčimo druge. Videli bomo sebe in vse druge kot dediče in posredovalce dobrega in slabega. Tedaj se bo zvestoba in žrtev in trpljenje nedolžno pomorjenih svetila pred vsemi v svojem blišču.

Smisel domobranstva

Iz govora na domobranski proslavi v Slovenski hiši v Bs. Airesu 1. 6. 1985

„Dom braniti, domobranci, naš je sveti vzor.“ Tako poje ena izmed domobranskih pesmi.

Vsi vemo, kaj je dom. Ne gre tukaj samo za zemljepisen, krajeven ali družbosloven pojem, ampak za nekaj veliko globljega, za nekaj bitnega. Svet je božje stvarstvo, ni zmeda, ni kaos, ampak je red, v katerem ima vsako bitje svoje lastno mesto in dosega svoje lastno dobro... Ljudje, ki se ljubijo in se s tem medsebojno utrjujejo v svojem, ustanavljajo družine in domove in tako prevajajo toploto in moč lastnega bistva v sožitje z drugimi. Družina, hiša, dom črpajo svojo milobo, toplino in silo iz neizčrpnostnih osebnostnih virov. V podaljšavi tega izžarevanja vznikne tudi domovina.

...Svoboden je človek, ki je sam svoj gospod, kar ne pomeni samo neodvisnost od drugih, ampak predvsem biti gospod na svojem, na lastnem. Dom, domovina sta neločljivo povezana s svojim, z lastnim. Odpad od domovine in nezvestoba do lastnega rodu se navadno začneta zelo globoko: človek noče biti, kar v bistvu je, se ne sprejme. Ravno tam se začne tudi notranja nesvoboda, ovi-

ranje notranjega nenehnega razmaha, ki ga onemogočajo predvsem notranje zapreke. Suženj, ki živi v skladju s samim seboj, je lahko veliko bolj svoboden, je učil Seneka, kot gospodar, ki je v svojem srcu razdvojen in oviran.

...Osebo premoženje ali lastnina je gospodarska opora in kritje, da se lastno življenje lahko uveljavi v življenju. Marksistično nasprotovanje osebni oziroma zasebni lastnini izvira iz marksističnega nerazumevanja osebnega ali zasebnega življenja... Vsakdo, ki se je ustalil v svojem, ki ima zadosti za svoje in druge potrebe, ki ima urejen dom, ki biva v miru s samim seboj in z Bogom, je kakor kralj. Zdrava je tista družba, ki pomaga, da vsakdo zasede svoje mesto, da postane gospod na svojem, svobodno bitje, odsev osebnega Boga.

Biti na svojem, imeti dom, je zato bistvena dobrina človekova, brez katere je človek notranje razdejan in opustošen, žrtev ene največjih krivic, ki ga morejo zadeti. Kot pravi Simon Jenko:

„Gorje, kdor nima doma, kdor ni sam svoj gospod,

Pojdam u Rute... (Jože Beranek)

naj križem svet preroma,
saj tujec je povsod.“

Kdor je ukoreninjen v svojem, zadovoljen v svojem, ne sili v tuje, ampak pušča, da tudi drugi okrog njega živijo na svojem. To je prelep program družbenega, pa tudi mednarodnega sožitja. Ni družbe brez zasidranosti v svojem. Prešeren je to misel izrazil v Zdravici:

„Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat' dan,
da koder sonce hodi,
prepirl bo iz sveta pregnan,
da rojak prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak.“

Vsako ustvarjeno bitje odseva v mejah svojega bistva neskončno Stvarnikovo popolnost. Zato je izpopolnjevanje kakršnegakoli

ustvarjenega bitja že bližanje Bogu, neka povečana sličnost Stvarniku... Zatiirati moramo maske, lažne podobe, nereda in napake, ne pa podobe božje, ki je v nas in tvori naše čisto, osebno, neponovljivo bistvo.

Krščanski realizem si ne postavlja umetnih idealov, tvori zgolj človeške fantazije in ambicije, ampak razbira v stvarih samih njihovo skrito idealnost, ki jo je treba razviti. Razviti svoje bistvo, tudi na ravni narodnega življenja, je zato zares svet ideal, svet vzor.

V ta razvoj pa spada tudi borba. Na prvem mestu borba za razvoj, za razmah, in na drugem borba proti oviram, nevarnostim in nasprotovanju. Misel na svoje, na lastno, na domače, na dom, na domovino, nam prikljiče takorekoč sama po sebi misel na njeno ohranitev, zaščito in obrambo. Živimo sicer v redu božjega stvarstva, v svetu božjega in naravnega reda, ki pa je bil ranjen in zmaličen po grehu, zato se razvijanje svojega ne more rešiti vedno v miru in brez ovir, temveč zahteva napora in borbe.

To je filozofsko, metafizično ozadje verza domobranske pesmi: „Dom braniti, domobranci, naš je sveti vzor!“...

Vsi ti pojmi: posamično bitje, lastno bistvo, svoj položaj, razvoj iz lastnega in na lastnem, izpopolnjevanje, dom, domačnost, lastnina, domovina, obramba svojega in podobno so Heglovi (in

marksistični) filozofiji popolnoma tuji... Družba žre posamičnost, jo uničuje, jo razblinja; Luč je v splošnosti, domačnost je tema; moškost vodi v nedoločeno prostranost, ženski duh pa reakcionarno tišči nazaj v posamičnost in omejeno določenost.

— Točno tu, v tej točki se rodi komunizem, ki ni gibanje za socialno pravičnost, ampak socialno-politični izraz filozofije generičnega bitja. Kdor tega ni videl, bo od komunizma poznal le tenko površino.

Prav to je skrito miselno jetro, tista ideološka dinamična vzmet, tista temna mistika, ki je dala silo in smer ne le marksizmu, ampak tudi mnogim drugim socialno-političnim tokovom sodobnosti. Npr. fašizmu, nacizmu in raznim zapadnim idejno bolj zastrtim pojmovanjem demokracije in ekonomije.

Če je človek res podoba božja, je zavračanje transcendentnega, presežnega, osebnega Boga, tudi zavračanje njegove podobe. Neizprosna logika ateizma. Kjer ni prostora za osebnega Boga, ni prostora za osebnega človeka.

V Heglovem zajemu tudi ni mogoče govoriti o pravičnosti. Pravičnost je krepost, ki daje vsakemu svoje. Kjer ni svojega, ki je pred vsakim človeškim delovanjem, pred vsakim družbenim ukrepom, ni mogoče govoriti o pravičnosti. Pravičnost predpo-

duh moj misli na svoj dom...

Tiha luna jasno sije,

(Jože Beranek)

stavlja dani, od človeka neodvisni naravni red. Zato je tudi v marksizmu, ki je simplificirana socialno-politična aplikacija Heglove filozofije, pravičnost tuje telo, ki ga sicer taktika in propaganda izrabljata, a pojmovno nima nobene podlage niti smisla.

Vse to je mladina, na kateri je potem sklonela teža domobranstva, nagonsko čutila; čutila je v komunističnem osvobodilnem gibanju nekaj lažnega, neiskrenega, nekaj popolnoma neslovenskega. Bilo je sicer med nami — ne bom rekel veliko globekega filozofskega znanja — a bilo je obilo načelne jasnosti, a zdi se mi, da sta bila naravno spontano neza-

upanje in odpor še veliko močnejša.

Danes je vsem jasno, da marksizmu ni šlo za slovenstvo. Njegova brezbržnost spričo biološkega propadanja našega naroda zaradi nazadovanja rojstev in oslabitve družin in njegov pritisk v smislu političnega in kulturnega centralizma in unitarizma to neizpodbitno dokazujeta.

Boj med domobranstvom in partizanstvom je bil spopad dveh nespravljivih svetovnih nazorov, dveh načinov mišljenja, dveh globokih mistik, ki se absolutno izključujeta.

Sprava je možna med ljudmi, med osebami, nikdar med idejami. Medtem ko naš svetovni nazor narekuje izločiti iz naših src vse sovraštvo, ves gnev, kajti tudi nasprotnik je podoba božja in zato vreden spoštovanja in ljubezni, nam isti svetovni nazor narekuje ne popuščati zmotnim idejam, ampak ohraniti za vsako ceno miselno jasnost in trdnost načel.

Večkrat je bilo slišati s strani kritikov domobranskega odpora, da je šel ta odpor proti zgodovini.

Tako mišljenje je že hegeljansko. Za Hegla ne eksistira nič izven poteka sveta, ki je zgodovina. Kar se je zgodilo, je brez priziva, brez apelacije. Kar se je zgodilo, je definitivno. Zato je zanj vesoljna zgodovina — vesoljna sodba.

Zgodovina pa ni za nas, ki Hegla ne priznamo, nobeno brezo-

sebno božanstvo, ampak je rezultat osebnih delovanj: najprej Boga in njegove Previdnosti, nato angelskih zborov, ki mu služijo v vladanju sveta, demonskih sil, ki se mu upirajo, in človeških volj, ki sodelujejo z enimi ali z drugimi, v kolikor so obrnjene v dobro ali v zlo. Zato je zgodovina skrivnostna in ji na tem svetu nihče ne vidi do dna. Hegel in za njim marksisti so pa tudi racionalisti: zanje človeški razum prodre v ves smisel zgodovine, ker ta, po njihovem zaju, nima globine, ker je le potek dogodkov, razvijanje svetnega duha, brez transcendentnih korenin.

Poslušati je treba resnico, ne zgodovinski potek, ki je lahko globoko zmoten, zmeden in nepravičen. Poslušati je treba glas narave, naravnega reda, ki je izraz božjega ustvarjalnega uma, bojega Smisla.

Iz tega Smisla črpa smiselnost tudi naša domobranska borba. Zato smo branili svoj dom, zato je bila ta obramba naš svetli vzor.

„Dom braniti, domobranci, naš je svetli vzor!“

Bratu Andreju

ob 40. obletnici nasilne smrti

Moj najstarejši brat, 20 let je imel, ko je moral umreti. Samo zato, ker se je pridružil domobrancem, zato ker ni maral Stalinovega raja za Slovenijo. Kot dozorevajoči fant je bil na strani družinske opredelitve za krščansko in svobodno domovino. Ne vem, kako je osebno to doživljal, a sklepam na podlagi njegove vzgoje, doma in v Škofovih zavodih: vera iz tradicije in iz osebnega prepričanja. Boril se je ne samo za pravično stvar, ampak tudi za sveto, o tem je bil prepričan.

Majnik 1945. Že „poraz“ je bil težak. Ob umiku, nekje pri sv. Ani, je bil ranjen. Potem razorožitev, ob predaji Angležem. Prvo izdajstvo! Naši „zavezniki“ nas ne prepoznajo za take. Nato laž, transport in podlo izdajstvo v smrt. Kot vojno blago v barantanju nam neznane kupčije „velikih“.

O, ubogi fantje in možje, kako ste pogledali peklenski zaroti v oči? Ali ste mogli takoj razumeti, kakšni zveri ste padli v kremplje? Po večini nič vajeni hudobije, ali ste spoznali, kakšna nevarnost je padla na vas?

Vem, da bi mogel uiti, Andrej. Ti, Čadov Francelj in sploh vsi mlajši ste menili češ: saj nismo ničesar zakrivili, naša borba je bil domobran, nič drugega. In končno, saj smo vendar vsi sinovi iste ma-

tere. Dovolj je, da smo bili izigrani in ponižani. A imamo čisto vest.

Ubogi idealisti, vedno dobromisleči in dobronamerni! Kako boš pričakoval od brata zverinsko krvoločnost? A zmagovavci so bili žejni krvi, divje žejni prav bratovske krvi. In začela se je morija! Ni bila to eksekucija, ne, ampak morija, polna maščevalnega sovraštva. O moj Bog, to je moralo najbolj boleti: spoznanje, kako lastni narodni brat bešni v zmagovavnem maščevanju. Pa morda je bila v uteho ta misel, da to dela v imenu tuje ideologije, da je pač zaslepljen.

V srcu groza raste, plahni up na človečansko zadržanje, vse se spleta v tragično orgijo bratoskrunstva — pač po velikostalinski zamišli.

O brat nedolžni, študent zasajenih oči, kako si gledal grozni smrti v žrelo nenasitno? Kateri trenutek si končno mogel sprejeti — morda vdano — da je vsega konec! Konec življenja, ko si komaj začel živeti! Kako si sprejel lastno smrt ob spoznanju, da je zmagalo sovraštvo in laž, ne pa pravica? Andrej, katere so bile tvoje zadnje misli, katera zadnja čustva, ob tako grozni uri prevare, izdajstva, mučenja in brezna smrti? Si morda daroval svoje mlado življenje kot žrtev na oltar domovine za odrešenje? Ali ti je Bog

utrdil vzvišeno prepričanje, da umiraš za večne ideale krščanskega bratstva in ljubezni? O Bog, če ni bilo tako, kako dvakrat strašna je morala biti žrtev življenja! Morda obup nad človeštvom, nad pravico, grozno spoznanje, da zlo slavi svojo zmago svojim nasprotnikom!? Ali smo bili res v taki zmoti, ko smo se imeli za božje vojščake?

A končno, tvoja osebna poslednja bitka bo za nas vedno ostala

skrivnost. Tudi nas, ki smo se rešili, včasih razjeda dvom. Andrej, objektivno zgodovinsko je tvoje življenje darovano za tiste ideale, ki so globoko zakoreninjeni v narodovi tradiciji: vera v nadzemsko Pravico, Resnico in Ljubezen. To je tista bakla, ki jo sprejemamo iz tvojih — in tvojih bratov — rok in jo hočemo podati še naprej — svetlo gorečo!

Brat Vinko

KARDELJ — POBUDNIK KONCENTRACIJSKIH TABORIŠČ

Goli otok v Dalmaciji je postal žalostno slaven, ker so po letu 1948 jugoslovanske oblasti tja pošiljale kominformiste, tj. Stalinove pristaše, ki so obsojali Titov prelom s tem tiranom. Na tem res golem otoku so komunisti-stalinisti v vročini in so pomanjkanju vode pod nadzorstvom komunistov-titoistov lomili marmor.

Zgodovinar Dedijer v tretjem delu svojih „Zapisov za Titovo biografijo“ poroča (za njim je to ponovil „Nedeljski dnevnik“ v Ljubljani 9. septembra 1984), da se je zamisel koncentracijskih taborišč v Jugoslaviji porodila v glavi Edvarda Kardelja, ko je v družbi hrvaškega kiparja Avgustinčiča iskal ležišča marmorja in se je spomnil zapuščenega kamnoloma na Golem otoku. In dodaja: „Seveda ne Kardelj ne Ranković ne Djilas ne bi mogli sprejeti sklepa o koncentriranju vseh prijetih kominformovcev, če tega ne bi odobril Tito.“ Dedijer dodaja, da je Goli otok eno, kar se je tam dogajalo,

pa drugo.

Je pa zanimivo še nekaj drugega. Dedijer pravi, da je Kardelj celo hotel, da bi v Listino o človekovih pravicah, ki so jo pripravljali v Združenih narodih, vnesli popravek o pravici vsake države, da uzakoni kazenska taborišča! Ta popravek naj bi se glasil: „Vsaka država ima v nujnem primeru pravico, da v interesu varovanja reda in družbenega sistema z upravnim postopkom od vzame za nedoločen čas svobodo vsem državljanom, ki ogrožajo njeno neodvisnost na pobudo kakšne tuje sile.“

Predstavnik Jugoslavije v OZN Aleš Bebler je zaprepaščen sporočil Kardelju, naj odstopi od tega nemogočega predloga. Res je Kardelj sprejel Beblerjev nasvet in, pravi Dedijer, „smo se tako rešili te velike sramote, da bi v ustanovno listino OZN o človekovih pravicah vnesli pravico za odpiranje koncentracijskih taborišč.“

(Katoliški glas)

Zaupam v Boga, duhovnike in vernike

POGOVOR S KOPRSKIM ŠKOFOM POMOČNIKOM METODOM PIRIHO

Ze dalj časa smo pričakovali, kdo bo imenovan za novega škofa v Kopru. 25. marca 1985, na praznik Gospodovega oznanjenja, je bilo negotovosti konec: papež te je imenoval za škofa pomočnika koprskemu škofu dr. Janezu Jenku s pravico nasledstva. Gotovo je zate velika preizkušnja sprejeti odgovorno službo v koprski škofiji, ki je najmanjša v Sloveniji in kjer versko stanje ni prav nič rožnato, veliko je priseljencev. Tvoje delo v prihodnosti je zajeto v geslu, ki si ga kot škof izbral. Kakšno je to geslo?

Ko sem prestal prve dni in sem se moral vdati v voljo predstojnikov, sem se po navalu pošte, telegramov, telefonov, obiskov in odgovorov na razna vprašanja počasi umiril in začel misliti na geslo, ki bo v nekaj besedah povzel ves program mojega dela, duhovnega in dušnopastirskega. Odločil sem se za dve kratki besedi iz psalma 143, ki se v celoti glasi: „Daj, da bom začutil v jutru tvojo milost, ker vate zaupam, pokaži mi pot, po kateri naj hodim, kajti k tebi dvigam svojo dušo.“ Moje geslo sta besedi VATE ZAUPAM. Najprej zaupam v Boga, ki mi je vse

življenje stal ob strani, mi pomagal; nanj sem se zanesel, nanj sem se opiral in sem neštetokrat v življenju občutil njegovo bližino. Dalje ti dve besedici pomenita, da zaupam vsem ljudem dobre volje, zaupam svojim sodelavcem, zaupam v izkušeno modrost svojega škofa, saj sem njegov pomočnik, ob delu z njim bom lahko črpal življenjsko, duhovno in pastoralno modrost. Zaupam tudi v svoje sodelavce, tudi v tebe, skupaj smo pri mizi, družijo nas isti cilj: oznanjati Kristusa, čeprav na različne načine, ki se dopolnjujejo. Zaupam tudi v vse naše duhovnike, saj jih vse osebno poznam, v njihove oposobnosti, njihovo odprtost, njihove talente, spodbude, načrte, da bomo složno sodelovali in skupaj delali. Brez laikov pa v Cerkvi ne moremo, zato zaupam tudi v vernike, v njihovo pripravljenost za sodelovanje, zlasti v pastoralnem delu po naših župnijah.

Deset let si bil škofov tajnik in si veliko hodil po naši škofiji, potrebe in razmere, v katerih boš delal, ti niso neznane. Mislim, da ni nikogar, ki bi imel toliko v pogleda v škofovsko delo, prav zato, ker si bil toliko časa tajnik.

Toda pojdimo po vrsti. Povej, kako si prišel do duhovniškega poklica?

Doma sem iz Lokovca, to je župnija pod Sveto goro, okrog 25 km od Nove Gorice. Izhajam iz kmečke družine z osmimi otroki, vsi smo še živi. Še se spominjam, kako sva z očetom poleti kosila, ko me je nenadoma vprašal, če bi rad študiral. Bil sem za to. Potem smo naslednji dan tisto seno posušili, pripeljali domov in doma me je čakal pokojni župnik Franc Širaj, ki je napisal prošnjo za sprejem v malo semenišče v Pazinu. Moj bratranec je šel eno leto pred mano v Pazin, tako je oče to predlagal tudi meni. Nisem vedel, kam

grem, vedel sem, da je to daleč, na Hrvaškem, tako sem šel bolj kot turist, v globini pa je le bila resna želja, saj se je v naši družini veliko dalo na krščansko vzgojo. Starši so morda pričakovali, da bo kdo od otrok postal duhovnik. Tako sem bil leta 1949 sprejet v prvi razred srednje verske šole v Pazinu. Tisto leto nas je bilo blizu sto novih, kar tri paralelke. S seboj sem moral nesti tudi nekaj materialnih stvari, fižol, mast in podobno, ker so bili težki poveljni časi. Pri nas še nismo imeli malih semenišč, zato je veliko slovenskih duhovnikov študiralo v Pazinu. Semenišče mi je prineslo veliko lepih trenutkov, so seveda tudi preizkušnje, spominjam se, da edino, kar sem se bal, je bilo to, kako bom pridigal.

Si bil ministrant?

Da, skupaj z bratom sva ministrirala v domači župnijski cerkvi sv. Petra in Pavla. Kljub temu, da je naša domačija pol ure oddaljena od cerkve, sva hodila vedno, ko je bila vrsta na naju, ministrirat.

V Pazinu si bil osem let?

Sedem let, ker sem šesti razred preskočil, zaradi vojaščine, ker bi sicer moral k vojakom pred maturo, zato sem ga naredil kar med počitnicami. Tako sem v sedmih letih uspešno končal gimnazijo.

V Pazinu se nisva prav dobro poznala, ker so bili višji razredi ločeni od nižjih, poznam pa oko-

lje, v katerem smo rasli in smo zato pazinskemu semenišču prav gotovo hvaležni. Kako je bilo z odločitvijo za poklic?

Ni bilo kakšnih posebnih težav. V višji gimnaziji sem bil že odločen. Našega ravnatelja Josipa Pavličića smo občudovali in ga imeli tako radi, da smo jokali, ko smo zvedeli, da je imenovan za reškega škofa. On je zelo vzgojno in spodbujajoče deloval na nas. Sedanji poreški škof Anton Bogetić pa je bil v Pazinu moj duhovni vzgojitelj.

Prehod iz Pazina v Ljubljano ni bil težak. Kako si ti to doživel?

Že med počitnicami po maturi sem se srečeval z bogoslovci, ki so mi toliko lepega povedali o Ljubljani, semenišču, vzgojitelju Janezu Oražmu, pa o profesorjih na fakulteti. Tako sem s pričakovanjem in s hrepenenjem oktobra 1956 odhajal v Ljubljano, kjer sem se vpisal na Teološko fakulteto. K vojakom sem šel takoj po prvem semestru in služil skoraj dve leti. Tudi na vojaščino imam prav lepe spomine, veliko mi je pomagalo dopisovanje z bogoslovci in nekdanjimi sošolci pa tudi s svojimi domačimi. Moram reči, da se je moj poklic v teh letih utrdil, saj sem v molitvi res izkustveno doživel božjo bližino in pomoč.

Novo mašo si imel v svojem domačem kraju?

Mašniško posvečenje sem prejel 29. junija 1963 v ljubljanski stol-

nici, novo mašo pa sem imel na moj god, 7. julija, ko je bil pokojni apostolski administrator dr. Mihael Toroš že zelo bolan. Njegov delegat je bil prelat Andrej Simčič, župnik v Solkanu, kateremu sem bil dodeljen v pomoč kot kaplan.

Čeprav je bila tvoja želja drugačna, na župniji nisi bil prav veliko?

Najprej sem bil kaplan v Solkanu samo eno šolsko leto. Župnik, ki je bil delegat pokojnega Toroša, je hodil na birme, tako da sem bil na župniji kar precej samostojen, moral sem se kar potruditi, imel sem ves verouk, pripravo za ročencev, v nedeljo pa po dve ali tri maše.

Potem si postal škofov tajnik?

Leta 1964 je prišel dr. Janez Jenko za apostolskega administratorja Slovenskega Primorja, jeseni istega leta sem se preselil k njemu na Kapelo (Kostanjevico) v Novi Gorici, njemu za tajnika. V tej službi sem bil deset let. V tem času sem z njim vsaj dvakrat obiskal čisto vse primorske župnije.

To je nedvomno prednost, ki jo boš v svojem škofovskem delovanju verjetno s pridom izkoristil? Škof te je potem poslal v Rim, da si se pripravljaj na novo službo, ki te je čakala?

Najprej nisem vedel, da bom postal duhovni voditelj bogoslovcev v Ljubljani. Škof je želel, da bi šel študirat cerkveno pravo. To

sem odklanjal, ker se je govorilo, da se pripravlja nov kodeks, bolj pa mi je tudi odgovarjala duhovnost. Vpisal sem se na Teresianum v Rimu, kjer je teološka fakulteta in poseben institut prav za duhovno teologijo. Moj študij je bilo poglobljanje v duhovno teologijo, podroben pregled, sistematičen pregled duhovnosti, zgodovina, cerkveni očetje...

Kdaj si zvedel, da boš duhovni voditelj ali kot pravimo spiritual v semenišču?

Škof me je zelo spodbujal, naj pohitim, da čimprej naredim magisterij, češ da je potreba. Ko so prihajali v Rim obiski iz domovine, zlasti ljubljanski, so mi govorili, da bom prišel v Ljubljano. Nisem jim verjel. Kmalu po vrnitvi pa mi je škof rekel, da so se škofje dogovorili, da grem v Ljubljano.

Letos je leto duhovnih poklicev. Osem let si bil duhovni voditelj bogoslovcev. Bogoslovcem si se posvetil, poznal tudi njihove domače, jih obiskal...

Vsak začetek je težak. V Ljubljano sem šel s strahom. Prve dni je šlo samo od sebe, naslanjal sem se na delo svojega prednika Jožeta Vesenjaka. Ko pa sem malo videl, kakšne možnosti imam, sem se trudil, da bi fantje še bolj spoznali svoj poklic in bi se navzeli res pristne in prijateljske povezanosti s Kristusom. Bogoslovje mora mladega fanta oblikovati tako, da Kristus postane zanj nekdo, ki ga bo

vse življenje podpiral, ohranjal, navduševal, ki bo skupaj z njim delal, se zanj boril, ga dvigal, spodbujal. Trudil sem se, da bi bil tudi sam iskreno povezan z njim. Mislim, da je tako tudi bilo, predstojniki smo bili zelo enotni, delo smo programirali, se sestajali, si zaupali probleme, držali smo skupaj. Da bi bogoslovce bolje spoznal, sem moral poznati razmere, iz katerih so izšli, njihove starše, sorodnike, zato sem jih med počitnicami obiskoval na domovih. Potrudil sem se, da nisem nikogar izpustil, vsaj po enkrat sem bil na domu vsakega, v glavnem v poletnih počitnicah na Štajerskem in Primorskem, ljubljanske pa sem obiskoval ob različnih priložnostih že med študijskim letom.

Marsikdo ne ve, kaj je to duhovni voditelj ali spiritual. To je domači duhovnik v semenišču, ki skrbi za duhovno vzgojo. Kakšno je bilo tvoje delo čez dan?

Skupaj z bogoslovci (po razporedu) sem se v začetku tedna dogovoril za pripravo maše v tistem tednu, skupaj smo imeli tudi latinsko mašo. Za vsak večer sem moral pripraviti nekaj misli ali točk za premišljevanje, drugi dan zjutraj pa je bilo na vrsti osebno premišljevanje. Redno sem bogoslovcem tudi maševal, vendar smo se vrstili vsi predstojniki, navadno pa sem jaz imel mašo štirikrat na teden. Prav zdaj pogrešam pestro bogoslužje, ki je bilo v semenišču. Čez dan sem bil pa v svoji sobi, kot sem že rekel, na razpolago, da

se je lahko vsak pogovoril o svoji poti.

Lansko leto si prišel ponovno v koprsko škofijo kot generalni vikar, ki je prvi za škofom; že to je bilo znamenje, da si med „resnimi“ kandidati za škofa. Včasih je bilo prepričanje, da si mnogi duhovniki želijo postati škofje. Morda je tako bilo, danes prav gotovo ni. Škofovska služba je naporna in odgovorna. Radi bi vedeli, kakšne načrte imaš. Zdaj boš pomočnik škofu Jenku; to ni isto kot pomožni škof, kajti brž ko bo Rim sprejel odpoved doseďanjega škofa, boš postal rezidencialni koprski škof.

Na začetku se bom seveda učil, tako kot je povsod, kjer človek začne. Zaenkrat še nimam kakšnih posebnih načrtov. Bogu sem hvaležen, hkrati pa ga tudi prosim, da bi škofu Jenku še dolgo stal ob strani. Še veliko bolj kot do sedaj se bom zanimal za življenje škofije, za razmere, za potrebe, za pastoralne probleme. Deset let sem bil odsoten iz škofije, kljub povezavi, ki sem jo ohranil, zdaj spoznavam, da so se razmere v tem času precej spremenile. Naša škofija je najmanjša, versko je slabša od drugih dveh slovenskih škofij. Po drugi strani pa so naši duhovniki požrtvovalni, dobri, delavni, iščejo nova pota, se veliko trudijo in prizadevajo in to mi je v veliko spodbudo in oporo. Hočem jim prisluhniti, da bi skupaj iskali, kaj bi se dalo še narediti, kaj bi bilo v našem času in razmerah

najbolj primerno, katerim pastoralnim nalogam bi bilo treba dati prednost. Zdi se mi, da bo predvsem treba oživiti sodelovanje laikov. Velik problem vidim tudi v tem, da imamo veliko majhnih župnij, duhovnikov pa ni dovolj, da bi lahko bilo vsako nedeljo bogoslužje po vseh teh majhnih župnijah.

To sedaj tudi sam doživljaš, ko hodiš ob nedeljah na majhno župnijo.

Od lanskega avgusta hodim na majhno župnijo Podgorje, ki je oddaljena od Kopra 30 km, je pa tako razkosana, da jo upravljamo kar trije duhovniki. Ljudje bi radi videli, da bi tudi podružnice imele nedeljske maše. Tam mašujem 25 ljudem, je pa lepo sodelovanje, počutimo se kot ena družina.

Kaj pa je glavno delo škofa?

To, kar ljudje vidijo, je birnovanje, ko dela tudi pregled po župnijah (vizitacija). Mora pa tudi vedeti, katere stvari so dušnopastirsko važnejše, povezan je s svojimi sodelavci, z dekani, z duhovniškim svetom. Vsji škofu pomagajo pri vodstvu škofije. V naši cerkveni pokrajini (metropoliji) imamo tudi Slovensko pokrajinsko konferenco, tudi tja je škof vključen. Prav tako je škof povezan z Jugoslovansko škofovsko konferenco, ima razne obveznosti, svete, tajništvo, potem pa ima tudi redne stike z Rimom, vsakih pet let se mora srečati s svetim očetom in dati poročilo o svoji škofiji.

Zdi se mi, da je važna škofova naloga, da ne dela vsega sam, ampak da skupaj s svojimi sodelavci in sveti vse delo načrtuje, da se z mnogimi posvetuje, da ima veliko osebnih stikov z duhovniki pa tudi z ljudmi. Zlasti ko pride v župnijo, bi bilo dobro, če bi se srečal z mladino, zakonci, odraslimi, bolnimi...

Med dolžnostmi je tudi spodbujanje verskega tiska. Mi imamo v Kopru uredništvo Ognjišča, izdamo tudi precej knjig, tako naša škofija veliko prispeva na tem področju za vso Slovenijo. Škof Jenko je redno pri birmah priporočal Ognjišče. Upamo, da boš tudi ti to naše delo podpiral.

Po svojih močeh se bom trudil. Ognjišče je že pojem. V takih razmerah in v takem času, ko drugim

časopisom naklada pada, se čudimo, kako ljudje, mladi in manj mladi Ognjišče radi vzamejo v roke. Tebi in tvojim sodelavcem je treba res čestitati, kako imate čut, da je Ognjišče privlačno, da je sprejemljivo. Morda se samj niti ne zavedamo, kakšno vlogo ima danes verski tisk, ki ga izdajate, pri oblikovanju mišljenja, delovanja in ravnanja našega človeka, zlasti mladega, in kristjana v današnji družbi. Ognjišče to pove na tak način, da je sprejemljivo, da je razumljivo, da je simpatično. V poročilu, ki ga morajo dati župnije na škofijo, je tudi verski tisk. Trudil se bom, da ga bom vedno priporočal, ko bom hodil po birmah.

Pogovarjal se je Franc Bole
(Ognjišče 1985/5)

NOVA ŠTEVILKA MEDDOBJA

Izšla je dvojna številka splošno-kulturne revije, ki jo izdaja Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu, in sicer številka 3/4 letnika XX. (1984). Glavni urednik je France Papež, člani uredniškega konzorcija pa so: Alojzij Kukovica, Mirko Gogala in Jure Vombergar (kot vodje filozofskega, teološkega in likovnega oddelka), Tine Debeljak, Ladislav Lenček ter Andrej Rot, ki odgovarja za revijo pred oblastmi.

Vsebina nove številke je: poezija in proza: Dolores M. Terseglav, Pesmi; Tone Brulc, Ptič Jokavec; Andrej Prebil, Kopivke; Maks Osojnik, Prijetno breme; Vladimir Kos, Ob tokijski harfi; Razprave in eseji: Vladimir Kos, Brezdomec optira za novo opredelitev filozofije; Andrej Rot, E-

migracijska slika ob koncu drugega tisočletja; Vinko Brumen, Dobro in vredno; Lev Detela, Temelji slovenskega zdomskega ženskega pesništva; Tone Brulc, O vprašanju narodne sprave; Avgust Horvat, Slovenec sem — hočem tudi ostati? Kritike: Lev Detela, Slovenska kultura za rdečimi zastori; France Papež, Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941—1945 — 1. del (Stane Kos); Tone Brulc, Prilpombe k razpravi dr. I. Lenčka Dobiček kot brezdelni dohodek; Isti, recenzija knjige Vl. Nabokova o ruski književnosti in V. Bučarja „Makedonija in Makedonci“; zapisi: A. Rot, Rajko Ložar — in memoriam; Pavel Fajdiga, Buenos Aires (v kasetljamščini); kronika: Kulturni večeri SKA v Buenos Airesu v XXXI. sezoni.

Umrl je duhovnik Julij Slapšak

V nedeljo, 2. junija, na praznik presvete Trojice, je v zgodnjih jutranjih urah v Clevelandu za drugim srčnim infarktom umrl znani duhovnik ljubljanske nadškofije, Julij Slapšak. Izhaja iz družine šolnika in pisatelja, „Mišjakovega Julčka“, Julija Slapšaka. Rodil se je 23. septembra 1901 v Lešah, kjer je bil takrat oče šolski upravitelj. V družini se je rodilo 12 otrok. Med njimi so se kar trije posvetili duhovnemu poklicu. Najprej Julij, nato s. Cita, usmiljenka, in nato še zadnji, Darko, ki je župnik v Kranju-Primskovo. Verni starši so veliko družino vzgojili v skromnosti in odpovedi, vsem pa so omogočili izobrazbo. Julija so kot prvorojenca dali v škofove zavode v Šentvidu, kjer je maturiral leta 1921 in isto leto vstopil v ljubljansko semenišče. V duhovnika je bil posvečen 29. junija 1925 v Ljubljani. Eno leto je še ostal semeniški duhovnik, nato pa je bil leta 1926 nameščen za kaplana v Škocjan pri Novem mestu. Na tej razsežni župniji je z velikim mladosnim navdušenjem deloval, posebno je rad hodil na oddaljeno podružnico Telče.

Leta 1932 so iz Clevelanda prosili za slovenskega duhovnika iz domovine. Prijavil se je Julij in še isto leto je bil nameščen na slovensko župnijo. Dolga leta je bil kaplan pri znanem msgr. Omanu pri Sv. Lovrencu, nato je prišel k Sv. Vidu. Takrat so bile povsem slovenske še štiri župnije v Clevelandu: Sv. Vid, Sv. Lovrenc, Marija Vnebovzeta in Sv. Kristina.

Julij je deloval med našimi rojaki zavzeto, z vsem srcem. Kmalu so v njem spoznali izredno dobrega človeka, ki je vsakomur rad pomagal. Po zadnji vojni je izredno veliko pomagal tudi domovini. Nenehno je pošiljal pakete. Zelo zgodaj je oglušel, zato je bil upokojen, a je tudi kot upokojenec še veliko delal za rojake. Zadnji dve leti je bival v domu za ostarele duhovnike, kjer so zanj lepo skrbeli. Srčno je želel letos obhajati biserno mašo, seveda bi za to priložnost najraje prišel domov, kamor je tolikokrat rad prihajal. Bil je zelo navezan na svoje domače. Gospod pa je odločil, naj obhaja biserno mašo pri Njem.

Ostal je duhovnik ljubljanske nadškofije in ji je v mnogih stvareh rad pomagal. Zato ga je nadškof Pogačnik imenoval za častnega konzistorialnega svetnika. Dobil je tudi odlikovanje Viteza božjega groba. Nadškof šuštar je ob smrti poslal posebno pismo škofu Edvardu Pevcu, v katerem se zahvaljuje vsem, ki so mu bili dobri in zanj skrbeli. Poudaril je v pismu pokojnikove zasluge, ko je tako sinovsko skrbel za škofa Gregorija Rožmana do smrti. Prav tako se je nadškof zahvalil tudi sedanjemu župniku pri sv. Vidu, Jožefu Božnarju, za vso bratsko skrb za pokojnega.

Pokopali so ga v petek, 7. junija, v Clevelandu. Iz domovine je odšel na pogreb brat Darko.

Rajnega duhovnika Julija Slapšaka, ki je tako vdano spremljal na-

Splošni: Za vedno večjo ljubezen do evharistije med kristjani.

Papež priporoča ta namen zato, ker se bo ta mesec vršil v Nairobiju v Keniji 43. mednarodni evharistični kongres.

Vsak tak kongres je za Cerkev velikega pomena. Posebnost letošnjega je, da se bo dogajal v srcu Afrike, ki je misijonska celina; in da želi poglobiti odnose med družino in evharistijo, kar je poseben namen kongresa.

Izrednost evharistije

Vse religije sveta imajo svetišča, templje, hrame ali kakorkoli se že imenujejo prostori in zgradbe, v katerih se verniki zbirajo in častijo božanstva. Vse religije imajo v teh prostorih predmete, po katerih — tako verujejo — so v nekem stiku z božanstvom. Vse imajo tudi obrede, ki jih vršijo za to določeni svečeniki, da v imenu vernikov izkazujejo božanstvu čast in spoštovanje ter mu

.....
šega škofa Rožmana od njegove preselitve v Severno Ameriko pa vse do škofove smrti, bomo slovenski begunci ohranili v hvaležnem spominu. V hvaležnem spominu ga bomo ohranili tudi sodelavci Duhovnega življenja, saj je bil vsa leta do konca naš poverjenik. Gospod naj mu bo bogat plačnik!

izročajo prošnje in zahvale. Vse imajo tudi vsaj neko medlo upanje prekogrobnega življenja.

Krščanska vera vse te religije s sveto evharistijo visoko presega. Naše cerkve niso samo templji ali hrami, ampak so bivališče živega Boga. Središče naših cerkva ni kak kip ali drug predmet, ampak resnični Bog pod podobo Kruha. Središče naših obredov, naše maše, je sam učlovečeni Bog Jezus Kristus, ki se resnično daruje za vse človeštvo in v imenu vsega človeštva. Kdor se v živi veri udeležuje maše in prejema obhajilo, ve, da ga čaka resnično večno življenje po Jezusovi obljubi: Kdor uživa ta kruh, bo živel vekomaj.

Rast v ljubezni

Papeževa želja, izražena v pričujočem namenu, ni toliko, da bi rastli v veri v to resnico, ampak da bi rastli v ljubezni do Jezusa, ki je oseba, ne predmet, navzoč v skrivnosti evharistije.

To ljubezen naj bi gojil najprej vsak kristjan zase. Naj bi živel iz dnevnega ali vsaj pogostnega prejetja evharističnega Jezusa in to naj bi prežemalo vseh 24 ur njegovega dneva.

To ljubezen naj bi gojile tudi družine. Vsi člani naj bi se ob Jezusu, ki živi v evharistiji, vedno bolj razumeli med seboj in tako postajali luč in zgled življenja za okolico.

Laiki in duhovniki, ki se čuti-
jo posebej poklicane na apostol-
sko delo, naj vedo, da bo njihovo
prizadevanje toliko bolj uspešno,
s kolikor večjo ljubeznijo bodo
sami povezani z evharističnim Je-
zusom.

Misijonski: Za mednarodni evha- ristični kongres v Nairobiju.

Čeprav ima Kenija samo 3 mili-
jone katoličanov od 17 milijonov
prebivalcev, zavzema vendar ka-
toliška Cerkev zelo ugledno in
pomembno mesto.

Cerkev v Keniji je nad vse hva-
ležna Bogu za številne duhovne
poklice. Upanje vzbuja zavzeto de-
lo laikov v temeljnih krščanskih
skupnostih.

Papež Janez Pavel II. je 6. de-
cembra 1982 tako nagovoril ke-
nijske škofo ob njihovem obisku
v Rimu:

„Prijetno sem bil presenečen,
ko sem bil seznanjen z vašimi
pastoralnimi načrti in skupnimi
napori, ki jih podvzimate na raz-
ličnih področjih, npr.: v delu za
duhovniške in redovniške pokli-
ce; za duhovnost družin; za vra-
ščanje vere in krščanskega živ-
ljenja v kulturo afriških narodov;
za socialni napredek; vaše te-
meljne krščanske skupnosti priču-
jejo v medsebojni bratovski lju-
bezni za mir in edinost; skrbite
za begunce; velikodušno delite
materialne dobrine z ubogimi; e-
notni ste v reševanju različnih
nalog.

Evharistični kongres naj bi bil

prelomni dogodek za Cerkev v Ke-
niji. Kristus je namreč ustanovil
evharistijo na vrhu svojega ozna-
njevanja. Evharistija predpostav-
lja nenehno spreobračanje. Vsa-
ka resnična spreobrnitev nujno
vodi božje ljudstvo, da začuti
vrednost evharistije za odrešenje.
Od takrat, ko je bilo razglašeno,
da se moremo zveličati samo po
Jezusu Kristusu, je evharistija
pastoralni načrt in himna Bogu.
Kri Kristusa, ki je po Svetem Du-
hu sam sebe dal Bogu v brezma-
dežno daritev, bo očistila vašo
vest od mrtvih del za službo ži-
vemu Bogu (Heb 9, 14).“

Prosimo Gospoda, da bi pripra-
va na evharistični kongres obro-
dila obilne duhovne sadove pri
vraščanju vere in krščanskega
življenja v kenijsko ljudstvo.

Kaj je krščansko življenje?

KDO JE KRISTJAN?

Beseda „kristjan“ prihaja od „Kristus“: kristjan je tisti, ki v vsem sledi Jezusu Kristusu. Krščansko življenje zato temelji na bistvenem in nepreklicnem sklepu biti Kristusov, slediti mu in ga posnemati, biti vedno v duhovni skupnosti z njim, ki je brat, Gospod in Odrešenik ljudi.

Jezus Kristus je zato kristjanov vzor in življenjsko vodilo. V vseh življenjskih okoliščinah, v veselju in pomanjkanju, pri delu in pri počitku, v nevarnosti in v skušnjavi, vse do tesnobnega prehoda ob smrti, kristjan ve, da je pred njim hodil Jezus in ga poučil, kako se pride k Bogu: da je treba prek smrti do vstajenja. V slehernem položaju si kristjan prizadeva, da bi delal tako, kot bi storil na njegovem mestu Jezus Kristus. Rad prebira evangelij, saj najde v njem Kristusove besede in njegov zgled.

To stalno sklicevanje na Kristusa ne obstaja toliko v podrobnem in zunanem posnemanju, kar bi bilo nemogoče, ampak v privzemanju Kristusovega duhovnega razpoloženja, ki ga je ta pokazal v življenju, zlasti pa v trpljenju in smrti: pokorščina in popolna podrejenost božji volji svojega Očeta ter velikodušno predanost delu za ljudi. Eden njegovih stavkov se glasi: „Nisem prišel, da bi mi stregli, ampak da bi jaz stregel

in dal življenje v odkupnino za mnoge.“ Apostol Pavel pa piše: „Isto mišljenje naj bo v nas, ki je tudi v Jezusu Kristusu.“

Prizadevanje za upodobitev po Kristusu utrjuje in podpira v kristjanu Duh božji. Ta kristjana notranje preobraža in mu vliwa Kristusovega duha, to je duha sinovske vdanosti do Boga Očeta in duha dobrote do ljudi. Kristjan, ki se da voditi božjemu Duhu, živi kot božji posinovljenec in v svobodi hodj za Kristusom.

KAKŠEN MORA BITI KRISTJAN?

Temeljno nalogo krščanskega življenja je Kristus opisal takole: „Verovati v Boga... in se med seboj bratovsko ljubiti.“

Verovati v Boga se pravi sprejemati njegovo besedo in njegovo voljo, pa naj se pokaže na kakršen koli način. To podreditev Bogu, podobno popolni Kristusovi podreditvi, imenujemo v krščanskem izrazoslovju „vero“; vera vključuje neomahljivo poslušnost božji besedi in pripravljenost odpovedati se spričo božje volje samemu sebi. Vero vzbuja v kristjanovem srcu božji Duh in ji daje moč ravnati kakor judovski očak Abraham, ki ga imenujejo „oče verujočih“, ker je zaradi vere v Boga tvegval svoje življenje in vso svojo bodočnost.

Ljubezen do bližnjega, ki jo v

krščanskem izrazoslovju po latinsko imenujemo „caritas“ in po grško „agape“, je prikazal Jezus s temile besedami: „Vse torej, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim.“ To pomeni, da je treba brez razlike glede na raso, sposobnost in položaj kot brate ljubiti vse ljudi, ker jih Bog ljubi kot svoje otroke in ker je Kristus postal eden od njih in ne pri tem iskatj svoega osebnega zadoščenja. Ta ljubezen presega naravne zmožnosti človeškega srca in jo hkrati z vero vlije v kristjana božji Duh. Zato krščanska ljubezen ne gleda na osebo in se še posebej razdaja malim in ubogim.

Čeprav krščanska ljubezen bratsko in iskreno povezuje vse ljudi, ne odstranja, marveč celo spopolnjuje in dviga red naravnih človeških odnosov, kakor so npr. družinski odnosi in prijateljstvo ter odnos do oseb, ki skrbе za skupno blaginjo.

Krščansko izročilo uči, da so v spolnjevanju ljubezni do bližnjega obsežene in izražene vse druge kreposti. Prav kakor uči sv. Pavel: „Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, se ne ponaša, se ne napihuje; ni prešerna, ne išče svojega, se ne dá razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice, vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša.“

Od vere v Boga in od ljubezni do bližnjega kristjan ne pričakuje priznanja ali časnih prednosti; nasprotno, pripravljen je tudi trpeti,

če je treba, ker je učenec Gospoda, ki je bil križan in ki je večno znamenje nasprotovanja v svetu; kristjan je ponižen, ker se zaveda, da so božji darovi v njem vedno v nevarnosti, dokler živi na zemlji. Nasprotno pa ve, da lahko vedno računa na pomoč Boga, svojega Očeta, da lahko črpa duhovno korist tudi iz nesreče in da sme po preteku tega minljivega življenja upati v nesmrtno srečo, ki ne bo nikdar minila.

Ta gotovost vliiva kristjanu nepremagljivo zaupanje in optimizem. „Na svetu boste imeli stisko; ali zaupajte, jaz sem svet premagal,“ je povedal Gospod. Ker se kristjan popolnoma opira na Boga, zato njegovo upanje nikoli ne omaga. Ker zaupa tudi človeku, zato ustvarja okoli sebe ugodno ozračje za izboljšanje razmer, naj bo v posameznikih ali v družbi. „Če je Bog za nas, kdo bo zoper nas?“ pravi sv. Pavel.

VODILO RAZUMA IN VESTI

Pravi kristjan, ki ob nagibanju Svetega Duha hodi za Jezusom Kristusom, ostaja vendarle človek, ki se mora izpopolnjevati; človek z vsem negotovostmi in tveganji v človeškem življenju. Ob težavah, ko išče pravo pot za svoje ravnanje, in ko trpi zaradi razklanosti med čutnim teženjem in zdravo pametjo, občuti svojo odgovornost pri izbiri med dobrim in zlom.

To notranjo svobodo, ki je prirojena predpravica slehernega člo-

veka, razsvetljuje in podpira v kristjanu božji Duh. Tako se ne ravna le po pameti, ampak tudi v luči božjega razodetja, po Kristusovem zgledu in po notranjih navdihih božjega Duha. Toda kristjan bo pokazal, da živi res po božjem in Kristusovem Duhu le, če bo najprej spoštoval vodila dobrega, ki jih prejema iz luči svojega razuma.

Toda kakor nobenemu človeku tako tudi kristjanu ni lahko vedno jasno spoznati zahteve pravega razuma in navdihov božjega Duha. Zato rad sprejme zapovedi in predpise Boga, Cerkve, svetnih oblasti

in narodnih izročil; seveda če niso v očitnem nasprotju z božjimi zapovedmi. Tako se izogne nevarnosti samoprevare in moralnega subjektivizma.

Ko Kristusov učenec zagovarja dolžnost in pravico ravnati se po svoji vesti, spoštuje pri tem prepričanje in mnenje drugih, čeprav je drugačno od njegovega. Sodbo prepušča Bogu. saj ve, da bo Bog sodil slehernemu človeku po tem, kako je bil zvest svoji vesti, in po darovih, ki jih je prejel od Boga.

(Tajništvo za nekristjane pri apostolskem sedežu.)

Prenova in kriza v Cerkvi

Znani italijanski novinar Vittorio Messori (njegova knjiga o Jezusovem življenju je izšla tudi v slovenščini) je postavil kardinalu Ratzingerju, prefektu kongregacije za verski nauk, nekaj osnovnih vprašanj glede vere in stanja teologije v današnjem času. Intervju, objavljen v reviji „Jesus“, je spodbudil številna razmišljanja. Objavljamo odstavke, kjer kardinal govori o prenovi in krizah v današnji Cerkvi.

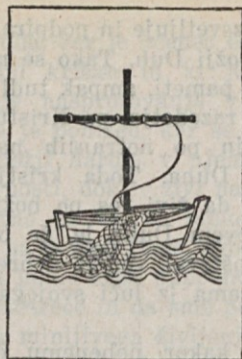
Kaj pomeni beseda „prenova“ Cerkve? Kardinal odgovarja: „Če razumemo prenavo kot korak nazaj, potem je nemogoče. Cerkev gre naprej, k dovržitvi zgodovine, s pogledom, uprtim v Gospoda, s vendar menim, da smo se pretira-

no odprli svetu in preveč pozitivno ocenjujemo agnostični in ateistični svet, zato moremo govoriti tudi o krizi.“

Krizo čutimo predvsem na štirih področjih. Najprej KRIZA VERE V BOGA, Očeta Stvarnika. Nekateri teologi poudarjajo predvsem Jezusovo človeško naravo, morda iz strahu, da ne bo Oče zasenčil Sina. Odklanjajo Boga, pred katerim bi morali klečati. Ljubše jim je govoriti o partnerstvu, razmerju prijateljstva, o odnosu skoraj med enakimi. To je odnos človeka s človekom Jezusom. Odklanjajo idejo Očeta Stvarnika. Prvo mesto dajejo evolucionizmu, medtem ko ostaja na robu razmerje med vero v

stvarjenje in naravnimi znanostmi. In vendar bi morala biti vera v Boga, ki ustvarja in iz katerega vse izhaja, temeljna resnica, iz katere izhajajo vse druge razodete resnice. Prav tako je čutiti KRIZO V CERKVI KOT SKRIVNOST. Vse bolj nekateri poudarjajo Cerkev le kot človeško ustanovo. Njeni člani naj bi jo organizirali svobodno, pač kakor bi jim bilo všeč, po trenutnih potrebah. Mnogi so pozabili, da je Cerkev ustanovil Kristus; da je božja ustanova, dana ljudem na poti k odrešenju. Če izgine ta temeljna prvina, izgubi Cerkev pravo poslanstvo. Brez te nadnaravne vizije Cerkve, ki ima svoje korenine v Bogu, se postavi pod vprašaj tudi kristologija. Takoj ko postane Cerkev samo človeška struktura, postane tudi evangelij samo človeško delo.

Omeniti gre tudi KRIZO VERE V DOGMO IN V MORALNI NAUK CERKVE. Cerkve ne predstavlja samo učenjak ali velik teolog, temveč krščanska skupnost. Pojavljajo se razne „šole“, različni načini kateheze in raznovrstni poskusi, ki se stalno spreminjajo. Nekateri katehisti ne učijo več katoliške vere v vsej celoti, temveč jo hočejo prikrojiti običajem in trenutnim razmeram, da bi se najbolj ujemala z njihovo kulturo. Tako izginja vera, kakor smo jo prejeli. Jedro nauka Cerkve in pravega krščanskega življenja mora ostati: vera, zakramenti, deset božjih zapovedi in očenaš. Današnja teologija,

meni Ratzinger, se osredinja predvsem na nauk o odrešenju in s tem povezanim osvobojenjem. Povsod naglašajo potrebo po osvoboditvi: v Latinski Ameriki predvsem družbeno, v Evropi in Severni Ameriki iščejo osvoboditev od krščanske pravnote, še posebej od tradicionalnega pogleda na spolnost. Osvoboditev izpod evropskega kolonializma iščejo v Afriki in Aziji. Te sredobežne težnje prihajajo predvsem iz krogov evropskega izobraženstva (znano je, da so zametki „teologije osvoboditve“ v Parizu in Nemčiji), ki hočejo na drugih področjih uresničiti svoje utopije. Nazadnje omenimo še KRIZO VERE V SVETO PISMO, TAKO, KOT GA BEREMO V CERKVI. Z razvojem zgodovinsko-kritičnih metod razlaganja svetega pisma se je ustvarila stvarnost, neodvisna od Cerkve. Cerkev pa brez svetopisemske osnove lahko postane le zgodovinski, naključni proizvod, ne več Cerkev Jezusa

Kristusa in postane res samo človeška ustanova, o kateri smo že govorili. Pa tudi sveto pismo brez Cerkve ni več božja beseda, temveč le skupek številnih zgodovinskih virov, iz katerih se črpa to, kar se zdi koristno.

Boleče je spoznanje, da je v nekaterih predelih Evrope in Afrike kot tudi Sovjetske zveze in Amerike katoliški nauk že kot neki tujek, na stranskem tiru glavne poti življenja. Splošni dejavniki krize so določeni z obstoječo kulturo. V Evropi je čutiti v teologiji kakor tudi nasploh neko mrtvilo, mlačnost. V Severni Ameriki postaja krščanstvo pravi tujek v razkošnem, porabniškem in uživaškem slogu. Tu je zelo težavno, pokazati krščansko moralno kot pravo in primerno tudi za danes. Teologi večkrat v izbiri, ali biti v nesoglasju z družbo ali v nesoglasju s Cerkvijo, izberejo nesoglasje z namenom Cerkve. V Afriki in Aziji naglašajo vprašanje neizobraženosti. Čeprav paradoksalno, vendar bolje kaže stanje v vzhodnih deželah, kjer je vera uradno preganjana ali samo tolerirana. Zdi se, da je v teh deželah vera bolj trdna. V današnjem svetu, kjer so različne oblike ateizma splošen pojav, se zdi, da je še najboj nevaren prav marksizem, je dejal Ratzinger, zaradi svoje filozofske strukture in moralnih namenov. V marksizmu se je judovski mesijanizem spremenil v preroštvo, v tuzemski mesijanizem brez Boga. Ljudskim množicam hoče vlit

upanje predvsem v tuzemsko kraljestvo svobode.

Zelo veliko se piše o vprašanju „teologije osvoboditve“. Kardinal govori, kako težko je vzpostaviti dialog s teologi Južne in Latinske Amerike. Ti teologi podarjajo revolucijo, ne povedo pa, kaj bo treba narediti po njej. Na prvo mesto postavljajo boj zatiranega razreda, kot orodje za vzpostavitev nove — brezrazredne družbe. Dialog z njimi je zapleten predvsem zato, ker vsak poseg cerkvenega učiteljstva označijo kot nezaupanje ali pa ga že vnaprej ocenijo kot poseg tistih, ki se niso odločili za zatirani razred. Cerkevno hierarhijo označijo kot „gospodarje“ v razmerju do revnih.

Žalostno je videti, nadaljuje kardinal Ratzinger, kako utopično in malo krščansko mislijo tisti, ki hočejo ustvariti novega človeka in nov svet le s spremembo družbenih struktur. Jezusov evangelij je sporočilo svobode in tudi moč osvobojenja, a na prvem mestu od suženjstva greha. Cilj te svobode je svoboda božjih otrok. Taka svoboda pa logično vključuje tudi osvoboditev drugih zaslužjenosti: družbene, gospodarske, kulturne in politične narave. Evangelij nas spodbuja k preoblikovanju zemlje, ustvarjanju pravice, vendar vedno s pogledom, uprtim v božje kraljestvo, ki ni od tega sveta.

Kardinal Ratzinger,
prefekt kongregacije za verski nauk

Točka Omega

Bo deležen poveličanja samó človek? In ta naša zemljica, v milem pestovanju oblakov, s srebrnim meredom pogorij, z zeleno razmetanostjo gozdov, v svetlih žilah rek, s sinjim bliskotom oceanov? In vse te živali, v nemem bratstvu z nami? Ptiči v svoji nežni gosposkosti? Ribe v svoji nemii eleganci? Dobrotno govedo? Hrabri konj? Pes tovariš tolikim osamelostim?

V pravoslavni eshatološki viziji bo v poveličanje človeka vključeno celotno stvarstvo, z živalstvom in z rastlinstvom vred. Katoliška vizija, bolj pod vplivom zahodnega racionalizma, je bila do nedavnega v tem previdnejša, čeprav te domneve ni izključevala. Danes, ob novem utelešenjskem valu v katoliški teologiji, se zdi, da katoliška vizija gre v smer večje identifikacije s pravoslavnostjo.

Omenjeno previdnost moramo vsekakor povezovati ne samó z bolj poudarjenim racionalizmom, ampak tudi s previdnejšim odnosom do transcendence, ki v skrbni za ugled konfesije narekuje zadržanost do kakšne imanentistične ikonografije. To je več ali manj ista udržanost, ki dela katoliško Cerkev tako rezervirano do čudeža in do zasebnih razodetij. Zdaj se zdi, da se tomistični realizem Rima odpira pnevmatičnemu zanosu Vzhoda. V neki izjavi Pavla

VI. je videti ta vizija sprejeta: v poveličanje ne gre samó človek, ampak z njim celotno stvarstvo, celotni kreaturalni zbor, v slavi prerojenih elementov.

Tudi zbor mrčesa, škorpionov in kač? Kar je strupene rasti? Kar je v stvarstvu morilskega?

Bolj kot umovanju se more človek tukaj prepustiti impresiističnemu poigravanju.

Za našega Erjavca je na primer bolha, ta miniatura gnusoba za naš povprečni okus, „majhno živinče, ampak velika moč.“ Za biologa je škorpion pač organizem med organizmi, čudež kakor drugi. So ljudje, ki jim kače pomenijo višek elegancije v življenju. In katera goba prekaša po svojem knežjem ornatu rdečo mušnico, ne glede na to, da je na primer ta strupenjača v Sibiriji užitna? Tudi farmakolog gleda na strupene rastline drugače kakor laik.

Ampak ne glede na to se naš okus le ne more navdušiti nad perspektivo določenega poveličanja.

Ali pa je vmes kaj več kot okus? Toliko že vemo iz naravoslovja, da podčloveški svet — tako živalstvo kakor rastlinstvo — nikakor ne živi ubran v nekakšno idilo, ampak da je res nasprotno. Kaj pa, če začetni podor ni prizadel samó človeka, ampak je obenem pretresel celotno stvarstvo? Ali ni bila pravzaprav na

začetku prekleta tudi zemlja? In je ob padcu zdiviljal ne samó človek, ampak tudi materija okrog njega? Saj človek od pamtiveka ne čuti dosti bolj njene lepote kot njeno morilsko zavrtnost. Iz dobrotne matere zemlje gleda tudi brezobzirna mačeha. Z romantiko tu ni kaj. Navsezadnje nas velika Mati na koncu požre. In

kar že po enem tednu naredi iz nas, ni najokusnejša reč. Kaj šele potem, v pikniku črvov.

Ne vem, kateri pesnik ni tako ali drugače registriral tudi tega spremnega padca, tja do našega Daneta Zajca, ki je to zaznal do grozljivosti, do sovraštva med semeni in elementi...

Alojz Rebula

Dežela ateizma - kam ?

Z „deželo ateizma“ razumemo Albanijo, ki jo je državno in partijsko vodstvo že leta 1967 uradno razglasilo za ateistično državo. Čeprav z Albanijo mejimo, je to meja, ki prepušča le strogo nadzorovane novice. Le tu in tam so posamezni begunci časnikarjem pripovedovali, kakšno je življenje tam. Nihče ne dvomi, da je Albanija ena najbolj zaostalih držav na svetu, v Evropi pa prav gotovo najbolj. Gospodarsko in družbeno zaostalost bi seveda lahko razumeli, saj biti reven nikakor ni greh, veliko težje pa je mogoče razumeti ideološki teror. Če se je Albanija razglasila za ateistično državo, to niso prazne besede, temveč jih skušajo na vsakem koraku uresničevati. Cerkve so dosledno spremenili v skladišča, kinodvorane ali tovarne. Ko je avstrijska televizija nedavno prikazala daljšo reportažo iz Albanije, je bilo prav pretresljivo videti tekstilne stroje v cerkvi, ki ima

stene in stropne prekrute z neprecenljivimi freskami.

Pa ne samo to. Uradno je prepovedan vsak verski obred, vsako versko znamenje. Znan je primer duhovnika Shtjefena Kurtija, ki so ga leta 1972 obsodili na smrt in ustrelili samo zato, ker je ustregel prošnji neke žene in ji krstil otroka.

Po vsem tem bi bilo čisto naravno sklepati, da v Albaniji ni več vernikov, temveč so se vsi hočeš-nočeš oprijeli ateističnega komunizma, ki ima edini v Evropi neprikrito stalinistično obliko. A vendar ni tako. Po ljudskem šteju iz leta 1971 ima Albanija okrog dva milijona dvesto tisoč prebivalcev. Po približnih ocenah je med njimi še vedno okrog 1.269.000 vernikov. Najštevilnejši so muslimani, ki jih je po približnih ocenah skoro milijon, pravoslavnih je okrog 160 tisoč, katoličanov pa 124.000. Kljub strogi uradni prepovedi verske dejavno-

sti in zapori vseh cerkva in mo-
šeje je torej vernost v Albaniji še
vedno živa.

Kot že rečeno, so novice iz Al-
banije zelo skope. Na prvih stran-
neh svetovnega tiska se pojavlja-
jo le ob večjih političnih prelom-
nicah. Leta 1955 je Albanija po-
stala članica Združenih narodov,
ob prelomu med SZ in Kitajsko
je pristala na kitajski strani, na-
to pa se je zaprla tudi pred ve-
likim azijskim prijateljem in še
sedaj živi v popolni osami.

Zanimanja za Albanijo se je
povečalo ob smrti partijskega vo-
ditelja Enverja Hoxhe, ki je bil
na krmilu več kot 4 desetletja.
Njegov naslednik Ramiz Alia je
sicer že ob prvih javnih nastopih
zatrjeval, da bo vodil albansko dr-
žavo in partijo po poti svojega
prednika, nekateri znaki pa kaže-
jo, da morda le smemo pričakova-
ti postopno odpiranje. Kmalu po
pogrebnihi slovesnostih v Tirani
je namreč javno mnenje presene-
tila novica, da je v Francijo od-
počevala albanska državna dele-
gacija. Morda ta obisk na neki
način le pomeni konec dolge pro-
stovoljne osame, ki je za sodob-
no ureditev sveta nekaj popolno-
ma nevzdržnega.

Seveda vlada veliko zanimanje
tudi za morebitno odpiranje v
smeri večje svobode, tudi verske.
V svetu, ki ima vsak dan v mislih
in na ustnicah izjavo o človeko-
vih pravicah, helsinško listino in
še marsikaj drugega, pomeni al-
banski ideološki absolutizem o-

stanek zagatnih časov, ko so go-
vorili (in seveda tudi izvajali):
„Čigar je ob'ast, tistega je tudi
vera!“ Dokler bodo po glavnih
trgih albanskih mest še češčeni
Stalinovi spomeniki in se bodo
državni in partijski voditelji pri-
števali med njegove zveste na-
slednike, o znatnejših premikih
najbrž ne bo mogoče govoriti.

Pa se albanska zgodovina ne
razlikuje prav veliko od zgodovi-
ne drugih evropskih narodov, zla-
sti kar zadeva mesto in vlogo kr-
ščanstva v tej zgodovini. Najsta-
rejši pisani albanski spomeniki so
iz 15. stoletja in kakor se je to
dogajalo v zgodovini pismenosti
mnogih evropskih narodov, imajo
tudi ti zapiski versko vsebino: o-
brazec za delitev zakramenta sv.
krsta. Prvo knjigo v albanskem
jeziku so natisnili leta 1555 in
spet gre za versko knjigo — mi-
sal. Razglasitev brezbožnega sve-
tovnega nazora kot edino pravil-
ne in seveda edino dovoljene ideo-
logije pomeni nasilje nad zgodo-
vino in nad osnovnim: človekovi-
mi svoboščinami, med katere spa-
data tudi svoboda mišljenja in
svoboda vere.

Kakorko'li že, če lahko po neka-
terih znakih sodeč, gojimo vsaj
rahlo upanje, da se bo tudi Alba-
nija postopno vključila v evrop-
sko in svetovno družino narodov,
potem smemo upati, da bo svo-
jim državljanom dovolila svobod-
no verovati, moliti in živeti po
veri.

(Družina)

Intervju Malcolma Muggeridga z Aleksandrom Solženicinom

Muggeridge: Zelo me zanima, če mislite, da je možno ali da si je sploh mogoče zamisliti, da bi v Sovjetski zvezi lahko prišlo do odprave celotnega aparata Gulaga brez nasilne spremembe?

Solženicin: Tisto, kar izraža naravo nasilja, ki je inherentno komunističnemu sistemu, ni samo Gulag. Ta je le njegova ekstremna oblika, zgolj ekstremna manifestacija nasilja. Nasilje ima celo lestvico stopenj; zato bi bilo treba vaše vprašanje obrniti takole: Ali je komunistični totalitarizem možen brez nasilja? Odgovor je: ne, niti en dan ne.

Muggeridge: Odgovor popolnoma zadošča. Značilno za sedanjost situacijo je, da imamo na obeh straneh, v Ameriki kakor tudi v Rusiji ogromen jedrski potencial. Ali si je potemtakem mogoče misliti, da se nam bo posrečilo izogniti se jedrski vojni?

Solženicin: Veste, iz določene razloga bi rad povedal, da sem prepričan, da ne bo jedrske vojne. Možnih je več razlag, zakaj do tega konflikta ne bo prišlo. Ko se Zpad 1945. ne bi bil razorožil, ko ne bi bil razpusil vseh svojih oboroženih sil in bi bil obdržal konvencionalno orožje, potem danes ne bi bilo nobene ne-

varnosti jedrskega spopada. Pustil bom ob strani vse različne možnosti in se ustavil samo ob eni, ki pa je zelo pesimistična. To je možnost, ki je pravzaprav vsota desetletnih koncesij in kapitulantstev. Eden od razlogov, zakaj ne bo jedrskega spopada, je ta, da se je Zpad odpovedal jedrskemu ravnotežju, da je zgubil vsako iniciativo v ravnotežju konvencionalnih sil in da je popolnoma nepripravljen na subverzijo od znotraj. Tako imajo komunistični voditelji vse možnosti, ne da bi se zatekali h kakšni nuklearni konfrontaciji.

M.: Sedaj sem že star časnikar in prav često me ljudje sprašujejo, katero od stvari, ki so se zgodile v zadnjih petdesetih letih, imam za najpomembnejšo. Ob tem vedno govorim o eni, ki je deloma posledica branja vaših spisov, in ta reč je renesansa krščanske vere ravno na tistem kraju, za katerega bi si človek mislil, da nima nobene možnosti za to. Z drugimi besedami, ali bi zadeli resnico, ko bi rekli, da so se napori sovjetskih oblasti, da odpravijo sleherno vero v krščanstvo ali kakršnokoli njegovo prakso, izkazali za jalove?

S.: To, kar ste pravkar povedali, ima globok pomen. V zadnjih

petih ali šestih desetletjih smo bili priča premnogih (premno gih!) zmag komunizma po svetu. Seveda je res, da so to zmage, ki ne prinašajo ljudem kaj prida dobrega; to niso gospodarske zmage, dobre, pozitivne zmage; to so v resnici zmage sile. In v moji deželi so komunistične sile z vojaškimi ukrepi, takorekoč, napadle krščanstvo. Znak za napad na krščansko vero sta dala že prav na začetku Lenin in Trocky. Na milijone kmetov so poklali, da bi izkoreninili vero iz ljudstva. Na milijone propagandnih ur so uporabili, da bi izžgali vero iz otroških src. In vendar kljub vsemu temu in po vseh teh letih lahko rečemo, da se komunizmu ni posrečilo uničiti krščanstva. VERA je sicer imela obdobje upada, sedaj pa spet raste in se obnavlja. In to je tisto veliko upanje, ki ga človek lahko opazi povsod, ne samo v Rusiji, ampak povsod po svetu. Zaenkrat vojaškim zmagam komunizma ne vidim konca... Zdi se, da se senca komunizma nad zemljo bolj in bolj gosti. Jaz bi to primerjal sončnemu mrku. Toda pri mrku je zatemnjen samo majhen del zemlje, pri komunizmu pa je v temi pol sveta, morda tri četrti. Toda prav zato, ker je komunizem že pokazal svojo slabost — s tem, da ni mogel uničiti krščanstva — lahko upamo, da bo ta tema počasi prešla in bo zemlja spet svetla: in bodo svetle morda zlas tiste dežele, ki so bile do sedaj v najtrši temi. To je čudno, toda vse to je

Dostojevski videl že pred najmanj sto leti.

M.: Ne samo to. V Besih je tudi videl, da je Demon, ki bo vse to povzročil, liberalizem. Zmeraj mislim, da ste kakor Dostojevski...

S.: Ne morem se nehati čuditi, ne morem nehati strmeti nad preroško silo in preroško vizijo Dostojevskega. Vidimo, da se njegova predvidevanja že izpolnjujejo na mnogih delih sveta; toda, kar je presenetljivo, je to, da je videl že prve začetke in včasih celo stvari, ki se v njegovem času niti začele še niso. Ko sem jaz hodil v šolo, med ruskimi pisatelji ni bilo Dostojevskega... enostavno ni eksistiral...

M.: Toda sedaj so ga spet obudili. Kar pa je zame najbolj fascinirano, najbolj divja ideološka akrobatika, kar sem jih v življenju videl, je to, da nas skušajo prepričati, da je Dostojevski v resnici nekakšen zapozneli Karl Marx in da ga je Lenin, čeprav je grdo govoril o njem, v resnici občudoval.

S.: Marksistična akrobatika nima meja. Ni samo Dostojevski, ki so ga kolonizirali kot zaveznika, pripravljeni so kolonizirati, istočasno ko napadajo krščanstvo, tudi Jezusa. Ateistična politična literatura trdi, da marksizem samo nadaljuje, kar je krščanstvo začelo, da omogoča to, česar krščanstvu ni uspelo doseči. Toda ko bi bilo to omejeno samo na

komunistične države...! Toda ta trik, to rokohitrstvo srečujemo povsod po svetu, ker socialisti povsod pripisujejo sebi krščanske vrline. V resnici pa je socializem v absolutnem nasprotju s krščanstvom. Krščanstvo temelji na dobri volji, socializem pa je osnovan na nasilju, ali če hočete, na pritisku.

M.: Ali mislite, da je Zapadu usojeno, da ga bo ta reč požrla, da bo prišlo do popolne desintegracije naše krščanske civilizacije?

S.: Obe grožnji sta zelo živi in zelo blizu. Če bi govorili samo v smislu napredovanja, v smislu sunka v smeri komunizma, da, tedaj je zelo možno, da bo komunizem zasenčil Zapad. Toda po istem zakonu sončnega mrka bo senca tudi prešla. Zapad bo morda ušel tej usodi. Toda če Zapad ne najde v sebi duhovnih moči in duhovnih sil, da se dvigne in se spet najde, da, tedaj bo prišlo do razkroja krščanske civilizacije. Iste besede lahko uporabimo, da opišemo isti fenomen — demokracijo. Skraja se je demokracija razvijala pred obličjem Boga. In temelj njenega koncepta enakosti je bila enakost pred Bogom. Potem pa se je podoba Boga umaknila, človek jo je odrinil proč. In ta ista demokracija se je spremenila in dobila kaj čuden značaj. In odgovornost, ki jo ima vsak človek pred Bogom, se je izgubila; izgubil se je koncept

odgovornosti, tako imenovane demokratske institucije pa nimajo nobene moči in ne morejo izvajati nobenega pritiska. In tako, ko smo izgubili vsakršen pojem o odgovornosti, nam je dana svoboda, da tako rečem, da uničimo svoje institucije in sebe.

M.: Ali potemtakem mislite, da je položaj brezupen?

S.: Hvalabogu, zares mislim, hvala Bogu, položaj ni nikoli brezupen. V Sovjetski zvezi smo, bi lahko rekli, zgubili vse, in vendar naš položaj ni brezupen. Nikakor ne mislim, da je človeška zgodovina dosegla zadnjo točko. Zgodovina upada krščanske civilizacije, zgodovina komunizma, ki se je pojavil na svetu, vse to se bo merilo v dobah, zgodovina sama pa bo šla naprej. Nauk, ki se ga moramo mi, človeštvo, človeški rod, naučiti, zahteva mnogo stoletij, da ga osvojiš.

M.: Mnogo sem razmišljal o tem in med drugim mi je prišlo na misel tudi tole: morda smemo, kadar govorimo o krščanski civilizaciji, misliti, da s tem zaobsegamo krščanski svet. In določeni ravni bi lahko rekli, da je s krščanskim svetom konec, da pa Kristus...

S.: Ne bi rad rekel, da je družbena oblika krščanskega življenja za zmeraj izginila. Mislim, da je prav mogoče, da so tudi tu možnosti za spremembe in razvoj, ki jih enostavno ne poznamo.

Mislim, da bomo videli še mnogo oblik krščanstva na zemlji.

M.: Prvič sem bil v Rusiji kot mlad časnikar leta 1932. Takrat so seveda vsi častili Stalina na nenavadno ekstravaganten način, med njimi je bilo tudi mnogo odličnih zapadnih avtorjev. Potem je na 20. kongresu prišel znameniti govor Hruščova. Stalinove kipe so odstranili: ni ga bilo več. Ali mislite, da ga bodo kdaj postavili nazaj?

S.: Danes ga pravzaprav nič več tako zelo ne potrebujejo. Andropov gre morda v nekih ozirih po Stalinovih stopinjah, ne v kakem ekstremnem smislu, toda on zdaj hodi po njegovih stopinjah. Dovolj je, da imaš dva modela, Lenina in Marxa. Če jih pride preveč zraven, potem se pomen začetnikov zmanjša.

M.: Rad bi zvedel tole: vzemite navadne ruske ljudi, polnili so jih s to izredno idejo o Stalinu, tem velikem človeku, in potem so se nekega jutra prebudili in to sploh ni bil več velik človek. Ali sedaj mislijo, da tudi njegov naslednik morda ni več velik človek? Ali to razkraja njihovo zaupanje?

S.: Tu mislim, da zapadni misli zgodovina ne kaže prave podobe. Celo v tridesetih letih sem poznal kopico ljudi, ki niso kazali absolutno nobenega respektja do Stalina. Bili so to popolnoma neizobraženi in zelo preprosti ljudje

po vaseh. Dtronizacija Stalina zanje pravzaprav ni bil noben poseben dogodek in nobeno presenečenje. To je bil šok za najvišje vrhove, za komunistično elito, pa tudi za tako imenovane napredne intelektualce na Zapadu, ki so verjeli v Stalina.

M.: Zdaj vam bi rad zastavil neko zasebno vprašanje. Ali mislite, da se boste kdaj vrnili v Rusijo?

S.: Ne samo da upam, na neki nenavaden način sem notranje absolutno prepričan, da se bom vrnil. Vrnil se bom. S tem prepričanjem živim. To seveda nasprotuje vsem racionalnim predpostavkam. Nisem več mlad pa tudi nobenih razlogov ne morem navesti, ki me navajajo na to misel. Toda zgodovina je tako polna nepričakovanih stvari, da ne moremo napovedati niti nekaterih najpreprostejših zadev našega življenja.

M.: No, iz vsega srca upam, da se bo to uresničilo. Mene takrat ne bo tu, toda če bom od zgoraj lahko opazoval, kaj se tu dogaja, se bom veselil.

S.: Moje življenje je sedaj pisanje od zgodnjega jutra do poznega večera. Sedaj zares čutim, da nazadnj delam to, zaradi česar sem bil rojen. Toda na vse to sveti sonce — luč, ki je moje upanje, da se bom vrnil domov.

(Mladika, Trst)

Vnučki me obiskujejo

Ne neha ga sipati. Od časa do časa zamolklo zagrmi in vihar ni veter se v sunkih zaganja v borove vrhove. Hrumi kakor ob prekopavanju razburkanih morskih valov. V takem dnevu se vračaš v toplih mislih k vsemu, kar ti je najbolj pri srcu: k domu in k vnučkom. Samo zamižiš in že je čisto druga podoba pred teboj.

Imam dve vnukici in vnuka. Srččkane, kakor so vsi taki, a tudi navihane, kakor je večina takih. Jih poznate? Gotovo ne! Tudi jaz zelo malo. Kajti vsak dan se mi zdijo drugačni.

Nekega dne so vsi trije vreščali ob mali mizici pod galerijo. Potem pa so nenadoma in nepričakovano utihnili: Andrejka in Saška sta sedeli vsaka ob svoji strani, Da-

Ilustriral: Ivan Bukovec

mijan je kot mali vojak stal ob njima. Presenetila me je tišina. Skrivaj sem se jim približal. Na mizici so bili razpostavljeni krožnički. Dekleti sta sklepali roki in molili Zdravo Marijo, fantek pa je gledal kakor zvečer pri mizi, ko molijo vsi z mamico in očkom. To me je iznenadilo. Kako so tudi nekaj lepega iz domačega družinskega življenja znali ponoviti!

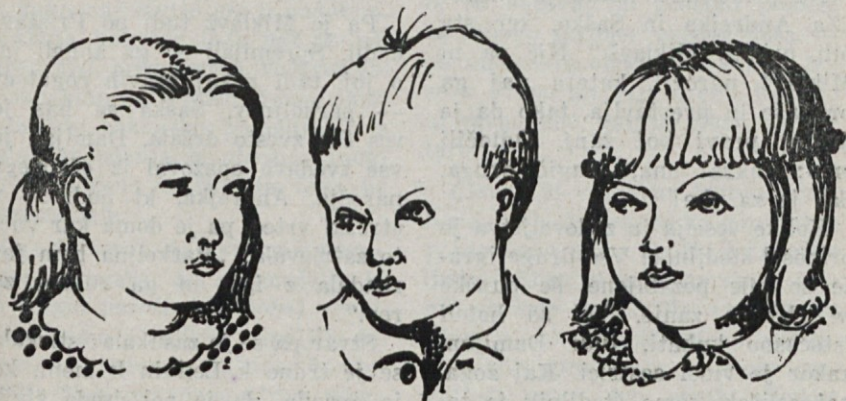
„Kaj pa delate?“ sem jih pobaral.

„Skuhali smo in zdaj bomo jedli.“ In začeli so namišljeno jesti pripravljeno kosilo.

„Zares ste kaj dobrega skuhanli?“

„Ne zares! To je le kar tako,“ se je Andrejka brž odrezala.

Uvidel sem, da se kosil in večerij pač ne more pripravljati brez štedilnika. Sklenil sem: za Miklav-

ža morata dobiti štedilnik. Pomujati se bo treba in govoriti v Miklavževi mizarški delavnici.

Tam sem našel zelo prijazne in uslužne ljudi. Ko sem jim razložil, za koga gre, so brž zbrali ostanke korlokovih deščic. Merili so, primerjali in se končno lotili dela. Koliko časa so začrtavali, ravnali, žagali, gladili, pilili! Saj veste: štedilnikov ne izdelujejo vsak dan, še redkeje je to posel mizarjev. Miklavž je vsem naročil strogo tajnost.

Bilo je na Miklavžev večer. Pri stari mami Leli in Dediju so postavili vsak svoj krožnik. Ves večer je bilo eno samo pričakovanje. Kolikokrat so tiščali nosove v šipe na oknu! Ali že kje po vrtu ne prihaja?

In Miklavž jim je pustil ponoči na njih čokolado, kekse, rozine in fige. Zadaj pa je stal štedilnik na dva gorilca, z gumbi za odpiranje in privijanje, z vrati, katera so zapirala v svoji notranjosti tudi poličke s pospravljenim posodjem.

Na priloženem listku je pisalo: „Za Andrejko in Saško, ker sta bili pridni. Miklavž.“ Nič pa ni Miklavž naročil, katera naj ga prenaša in prestavlja, tako da je nastal pravi boj zanj. Odločili smo: enkrat ena, drugič druga. Saj je za obe!

Koliko veselja in zadovoljstva je prinesel štedilnik! Vse druge igrače so bile pozabljene, še punčke in obleke zanje. Vsi so hoteli istočasno kuhati, tudi Damijan, kakor je videl sestrici. Kaj žoga, kaj osliček, samo štedilnik je te-

daj kaj veljal. Ker ni imel svojih lastnih posodic, je kar objel štedilnik in hotel zbežati z vsem. Sestrici pa sveda proti njemu. Tako se je vnela prava bitka: kričanje, trganje, lasanje. Koliko truda, da smo Damijančka potolažili s kako drugo igračko! V trenutkih, ko sta sestrici bili zaposleni z drugimi stvarmi, je še vedno rad objel štedilnik, ga gugajoč se prinesel k meni ali k ženi Leli in zmagoslavno zaklical: „Lela, lej!“ Sladki nasmeh je govoril o njegovi neizmerni sreči.

Štedilnik! Kdo rajši kuha kot take male punčke! Kako je lepo posnemati mamico! Režejo solato, korenje, krompirjeve olupke, dodajajo rižek, fižolčke, perejo, solijo, mešajo, presipujejo. Joj, koliko dela! Potem pa so ponvice, lončki, krožnički in celo kozarčki vseposod nastavljeni in male kuharice čakajo, da se večerjica ali kosilo skuha. Zatem pa jo postavljajo po mizi in je skrb s povabljenici. Kako jih namestiti!

— — — — —
Pa je Miklavž tudi po Pristavi hodil. Spremljali so ga angeli in, o joj, tudi nekaj pravih rogatcev — parkeljnov. Saška se nas je ves čas zvesto držala, Damijan je vse zvedavo opazoval iz očkovega naročja. Andrejka, ki hodi že v otroški vrtec, pa je doma kar vneto zatrjevala: „Parkeljna bom jaz zbadala z iglo in ga cukala za rep.“

Stvar pa se je zasukala: stiskala se je trdno k Leli in k meni, ko je opazila, da je pol črede živih

parkeljnov vdrlo kar med stole in iskalo svoje žrtve.

Zgodilo se je, da so parkeljni tudi skrbnega „strica Milana“ porabili in ga prav zares odvlekli med žvižganjem in rjoventjem v

pekel. Kako se je mali šolarki stric Milan zasmilil! Čim smo ob koncu prišli skozi glavna vrata na cesto, se je brž izvila prav iz srca žalostna tožba: „Ja, kdo nam bo pa zdaj prodajal sendviče?“

v družini

Zakonska občestva

Premislili smo že precej velikih vprašanj zakona in družine. Res, zelo odgovoren, morda kar najtežji poklic je biti mož in žena ter obenem ustvarjalec in vzgojitelj novih bitij, otrok, bodočih članov človeške družbe in božjega kraljestva. Skoraj vsi veliki ljudje krščanstva vedo povedati, da se imajo v veliki meri zahvaliti za svoje darove — staršem. Zato je tudi razumljivo, da se ljudje, ki razmišljajo, zakonskega in družinskega življenja delno bojijo. Poročeni se sprašujejo, kako naj živijo sredi sodobnega sveta, kakršen le-ta pač je: nemiren, trd, brezobziren, večkrat veri nenaklonjen, z malo simpatijami za zvesto zakonsko življenje in z malo navdušenja za otroke. Mnogi se upravičeno bojijo, da tega ne bodo zmogli.

Čas je torej, da skušamo postopoma razmisliti o pripomočkih, ki jih imajo poročeni, posebej verni, čeprav smo o velikih temeljih dobrega in trdnega zakona že govorili. Tudi nenadomestljivo vlogo

velikega Sogovornika po molitvi v družini, Boga, smo omenili. Zdajle bi se ustavili ob posebni pomoči za mnoge zakonce našega časa — ob zakonskih občestvih. Morda beseđa čudno ali tuje zveni. Končno ni važno ime, ampak stvar, za katero gre.

Človek je v svojem bistvu družbeno bitje in se lahko normalno polno razvije le z družbi z drugimi ljudmi. Sicer je samotar, samorastnik ali celo čudak. Ko so ob robu džungle našli izpostavljene otroke, ki so jih sprejele in po svoje „vzgojile“ opice, teh otrok nikakor

niso mogli vpeljati v popolnoma normalno človeško življenje. Do zgodnje smrti se jim je močno poznalo, da so rasli med živalmi. Sicer pa ni treba iti v džuglo. Dovolj je pomisliti na nepopolne družine, kjer otrok nima rednega družinskega življenja, pa se mu že pozna. Človek se torej lahko razvije v normalnega človeka samo s pomočjo drugih ljudi.

Tudi versko človek je in ostane družbeno bitje. Tudi veren človek ne more biti polno veren — sam. Lahko je verski samotar, verski čudak ali samorastnik, ne pa normalno veren, še manj krščansko veren. Kristus je ustanovil svojo Cerkev kot mesto skupnega življenja vere na različne načine. Če pa zdaj to misel o družbeni naravi človeka prenesemo v svet poročenih, moramo zatrditi isto. Tudi normalno poročen biti, kaj šele verno svoj zakon živeti, ni mogoče brez drugih ljudi, posebno brez drugih poročenih, sicer bo to samotarski, samorastniški, vase zaprti, morda celo čudaški in versko osamljeni par.

Želja po združevanju ljudi v manjše skupine, kjer se človek čuti sprejet, je zelo značilna za naš odtujevalni čas. Vedno bolj jo čutijo kot potrebo tudi mnogi verni zakonci. V čem je tako srečanje zakoncev in kaj jim prinaša?

Prva značilnost takega srečanja zakonskih parov, kjer so torej vedno žene in možje, je želja po izmenjavi izkušenj v zakonskem in družinskem življenju. Več ljudi vedno

več ve. In če v skupini na primer sedmih parov vsak pove, kako mu uspeva ali pa tudi ne to ali ono iz njegovega življenja, so vsi, ki odidejo domov, šestkrat bogatejši, a tudi sam je drugim pomagal s svojo sicer enkratno, a vendar podobno izkušnjo v podobnih okoliščinah.

Druga značilnost je v tem, da vsi želijo svoj zakon in svojo družino živeti res krščansko, kar pa danes ni vedno lahko. Ni tudi vedno lahko odkriti, kaj je pravzaprav pristno krščansko in kaj ni ter kako tisto, kar je tako, tako tudi živeti. Zato se vedno znova ustavljajo ob evangeljskih odlomkih, ki so jih že doma razmišljali, da bi tam odkrili konkretno besedo za svoje konkretno življenje mož in žena, očetov in mater, a tudi članov človeške družbe.

Mnogi si želijo takih srečanj, ki so — kar je tudi njihova značilnost — redna in med vedno istimi pari, da bi se navdušili in podpirali za iste vrednote, na primer, za veselje in ljubezen do otrok. Kako lepo je videti otroke teh prijateljskih zakoncev, ki so tudi med seboj kmalu prijatelji! Poleg teh rednih vprašanj in pogovorov se prijateljski pari tudi sicer najdejo na različnih področjih skupaj. Tako uredničujejo tisto, kar naj bi pravzaprav bila ali kar edino je prava Kristusova Cerkev: skupina ljudi, ki so med seboj bratje in sestre v Kristusu. To naj bi bila končno tudi vsaka župnija.

Pri vsem tem pa gre za veliko

nalogo, ki jo morajo opraviti v današnji Cerkvi laiki s svojim deležem, posebej na področju, kjer so le oni sami tudi igralci — v zakonu in družini. S skupnimi močmi in s potrpežljivim iskanjem morajo odkrivati tisto, kar je tako važno: kaj je zakonska duhovnost, ki se nujno v marsičem razlikuje od samske ali duhovniške in redovniške. Vprašanje je namreč, kako naj svoje krščanstvo živijo prav kot poročeni in katere značilnosti so prav njihove, a ne drugih. Da ne bi samski učili poročene, kako naj žive, čeprav seveda lahko samski in duhovniki iz splošnega človeškega in verskega zaklada pri-

našajo zakoncem svoje bogastvo, a kajpada tudi obratno, zakonski samskim.

Na koncu samo nekaj vrstic iz zahvalne molitve moža in žene ob misli na njuno skupino zakoncev:

*Ce se spomniva najinega toplega
srca ob otrocih drugih družin
v skupini, sočutja ob otroških težavah
in skrbih drugih zakoncev —
se ti zahvaljujema, Gospod!*

*Ce se spomniva, da so se težki
trenutki napetosti med nama
v skupini sprevergli v občutek razumevanja
ni odkritosti med nama —
se ti zahvaljujema, Gospod!*

Vital Vider

O VERSKEM ŽIVLJENJU IN VERSKI VZGOJI V DRUŽINI

O družinskem uvajanju v bogoslužno življenje

Ko smo v prejšnjih sestavkih razmislili družinsko vzgojo otroka za njegovo osebno in skupno družinsko versko življenje ter molitev, je pa primerno, da za sklep pogledamo še, kakšno nalogo ima družina pri uvajanju otroka v občestveno versko življenje v Cerkvi in v sodelovanju pri bogoslužju.

V ta namen morajo starši najprej sami imeti dovolj globoko spoznanje o bistvu in pomenu liturgije in življenja z njo. Razumljivo je, da morajo najprej sami imeti dovolj globoko spoznanje o bistvu in pomenu liturgije in življenja z njo. Razumljivo je, da

morajo najprej sami „živeti“ bogoslužje; le tako bodo mogli vzgajati v to okolje tudi otroke. Kajti nihče ne more drugemu dajati, česar sam nima.

V bogoslužju — kakor uči Konstitucija o svetem bogoslužju — se obnavlja in izvršuje delo našega odrešenja, posebno s sveto eharistično daritvijo, ki obsega velikonočno skrivnost Kristusovega trpljenja in vstajenja, delo, ki so ga apostoli oznanjali, izvrševali z daritvijo in zakramenti, središčem vsega bogoslužnega življenja ter ga neprestano vrši sveta Cerkve. „Nikdar se poslej Cerkve ni nehala zbirati k obhajanju ve-

likonočne skrivnosti, da bi pri tem brala, kar je bilo o Njem v vseh pismih, obhajala evharistijo in se hkrati v Kristusu Jezusu zahvaljevala Bogu za neizrekljivi dar v slavo njegovega veličanstva.“ (Konst. o sv. bogoslužju, 6)

In še nas v nadaljnjem uči ista konstitucija: „Bogoslužje je vrhunec, h kateremu teži delovanje Cerkve, in hkrati vir, iz katerega izvira vsa njena moč. Apostolsko prizadevanje je namreč usmerjeno v to, da bi se vsi, ki po veri in krstu postanejo božji otroci, zbirali skupaj, da bi v Cerkvi hvalili Boga, se udeleževali daritve in uživali Gospodovo večerjo“ (istotam, 10).

„Dušni pastirji morajo zato paziti pri bogoslužnih opravilih, — da se jih bodo verniki udeleževali zavestno, dejavno in plodovito“ (istotam, 11). Mi bi k temu pripomnili: to velja v odgovarjajoči meri tudi za starše pri uvajanju otrok v bogoslužje.

„Za polno in dejavno sodelovanje vsega ljudstva se je treba pri obnovi in gojitvi svetega bogoslužja močno prizadevati; saj je bogoslužje prvi in nepogrešljivi vir, iz katerega naj verniki črpajo pristno krščanskega duha“ (istotam, 14). „Bogoslužna dejanja niso zasebna dejanja, marveč opravilo Cerkve, ki je skrivnost ednosti, sveto ljudstvo, ki ga zedinjajo in urejajo škofje“ (istotam, 26). „V bogoslužju Bog govori svojemu ljudstvu, Kristus še vedno oznanja blagovest. Ljud-

stvo pa Bogu odgovarja tako s pesmijo kot z molitvijo“ (istotam, 33).

In še zadnja misel iz iste konstitucije: (Cerkve si) „skrbno prizadeva, da verniki tej (evharistični) skrivnosti vere ne bi priostvovali kot tuji ali nemi gledavci, ampak da bi jo v obredih in molitvah dobro razumeli; zavestno, pobožno in dejavno naj bi sodelovali pri svetem dogajanju; se dalj oblikovati božji beseedi in se krepili ob mizi Gospodovega Telesa. Zahvaljevali naj bi se Bogu in darovali brezmadežno žrtev ne le po mašnikovih rokah, ampak združeni z njim in se s tem naučili darovati tudi sami sebe. Tako naj bi se po Kristusu sredniku vsak dan bolj použivali v ednost z Bogom in med seboj, da bo končno Bog vse v vseh“ (istotam, 48).

Pa prisluhnimo še besedi sv. očeta Janeza Pavla II., ki nam jo govori v svojem „Apostolskem pismu o družini“. V pogl. 61/1 pravi: „Starši postanejo v polnosti starši šele s tem, da z otroki molijo, berejo z njimi božjo besedo in jih z uvedbo vcepijo v najbolj notranjo skrivnost evharističnega in Cerkvenega — Kristusovega telesa.“

Če dobro pretehtamo te besede, nam jasno stopi pred oči veliko poslanstvo, ki ga s takim družinskim verskim življenjem uresničuje družina, ko otroke pripravlja in uvaja v občestveno, bogoslužno življenje.

In v istem pismu sv. oče nada-

ljuje (53/4): „Vedno se je treba zavedati, da je služba, ki jo izvršujejo krščanski zakonc; in starši v prid evangeiju, po svojem bistvu cerkvenostna dejavnost, vključena v celotno Cerkev kot občestvo, ki evangelij posluša in oznanja.“ „To je duhovniško poslanstvo, ki ga krščanska družina v najgloblji povezanosti s celotno Cerkvijo more in mora izvrševati v vsakdanjosti zakonskega in družinskega življenja; tako je poklicana, da posvečuje samega sebe pa tudi cerkveno skupnost in svet.“

Iz vseh navedenih odstavkov je jasno razvidno, kako velikega,

življenjsko važnega pomena je skupno versko življenje v družini, ki se ob bogkovem kotu zbira k molitvi kot — domača Cerkev, kar je vsem družinskim članom v božji blagoslov — saj je pri tem sam Bog med njimi pričujoč — zlasti pa je v prid otrokom, ki jih to skupno družinsko doživljanje uvaja v občestvenost cerkvenega bogoslužja.

Sv. oče Janez Pavel II. v omenjenem pismu (61/1-2) zelo pomembno in jasno pravi: „Važen cilj molitve domače Cerkve je naravno uvajanje otrok tudi v liturgično molitev celotne Cerkve. Družinska molitev jih na to molitev pripravlja in jo vnaša v območje osebnega, družinskega in družbenega življenja. Prav zaradi tega nujno potrebno, da se vsi člani krščanske družine postopoma navajajo na obhajanje svete evharistije, zlasti ob nedeljah in praznikih, in tudi na udeležbo pri drugih zakramentih, posebno pri uvedbenih zakramentih otrok lastne družine. Koncilaska navodila so krščanski družini odprla nove možnosti. Navedena je med tistimi skupinami, s katerimi se priporoča skupno obhajanje molitvenega bogoslužja. Krščanska družina naj si dalje prizadeva, da bo obhajala čase in praznike cerkvenega leta tudi doma na način, ki je primeren za njene člane.

Za pripravo na bogoslužje in nadaljevanje bogoslužja, ki se obhaja v Cerkvi, uporablja krščanska družina zasebno molitev v njeni veliki raznovrstnosti o-

blik. Ta raznovrstnost izpričuje izredno bogastvo, v katerem sv. Duh oživlja krščansko molitev; obenem ustreza različnim potrebam in življenjskim položajem človeka, ki se obrača na Gospoda. Razen jutranje in večerne molitve je treba tudi po opozorilih sodobnih sinodalnih očetov priporočiti branje in premišljevanje svetopisemske božje besede, pripravo na zakramente, češčenje Srca Jezusovega in posvetitev Jezusovemu Srcu, različne oblike češčenja Matere božje, molitev pred jedjo in po jedi, gojitev ljudske pobožnosti.“

Vse te navedene odstavke morajo zakonci in starši temeljito premišljati in si jih prisvojiti. Prav bi bilo, da bi jemali v roke koncilске konstitucije, papeške poslanice in knjige, ki o vsem tem govore. Tako bodo sami doživeli njihovo pomembnost in jo tudi mogli izžarevati svoji družini.

Sleherni od navedenih odstavkov bi potreboval posebnega obnavljanja, kar seveda tu ni naš namen. Naj se pomudimo samo še pri osrednjem opraviilu svetega bogoslužja, pri evharistični daritvi, pri naši sveti maši. Gre nam predvsem za to, da poudarimo pomen in važnost nedeljske svetē maše.

V reviji „Cerkev v sedanjem svetu“ 1984/1-2 beremo: V uvodu v slovenski prevod konstitucije o svetem bogoslužju so prevajalci zapisali: „V bogoslužnem obhajanju se resnično nadaljuje odrešensko dogajanje, s katerim

verujoči prihajajo v stik in se napo'njujejo z zveličavno milostjo.“ V 106. členu iste konstitucije so koncilski očetje še enkrat podčrtali pomen nedelje v njeni odrešenski razsežnosti: „Velikonočna skrivnost, ki se po apostolskem izročiu opira na dan Kristusovega vstajenja, obhaja Cerkev vsak osmi dan; ta dan se po pravici imenuje Gospodov dan ali nedelja. Ta dan se morajo verniki zbrati, da se ob poslušanju božje besede in z udeležbo pri evharistiji spominjajo trpljenja, vstajenja in povelčanja Gospoda Jezusa ter se zahvalijo Bogu, ki jih je prerodil za živo upanje po vstajenju Jezusa Kristusa od mrtvih. Zato je nedelja prvi in glavni praznični dan, ki ga je treba pobožnosti vernikov oznanjati ter vneto priporočati, da bo ostal tudi dan veselja in počitka.“

Nedelja je Gospodov dan. Tudi Bog Stvarnik je sedmi dan počival. Zato mora biti v nedeljo naše družinsko življenje usmerjeno v to praznično misel.

V pravkar omenjeni številki revije „Cerkev v sedanjem svetu“ beremo pa še izredno važne misli, ki se tičejo nedeljskega razpoloženja v naši družini:

„Zaradi tako vzvišene vsebine nedelje so vse od apostolskih časov pa skorajda do danes kristjani tudi na zunaj oblikovali nedeljo kot prazničen dan. Obekli so svojo najboljšo obleko (ta k mašno), pripravili boljše kosilo, se vzdržali vsega, kar bi oskrunilo prazničen občutek dneva. Če

danesh pod tem vidikom pogledate ljudi po naših cerkvah, boste marsikje presenečeni. Celo brave pri nedeljskem bogoslužju sem našel napravljene tako, kot da so nekje na pikniku v naravi. Zdi se, kot da jim je nedelja samo še prost dan za njihove privatne dejavnosti, ni pa več prazničen dan zaradi Kristusovega vstajenja. Preprosto: ni več Gospodov, ampak moj dan. Najbolj žalostno pa je, da ta pojav tudi mnogih duhovnikov več ne moti.

Žal tudi v naših družinah ni dosti boljše, kar zadeva praznovanje nedelje. Nedelja je mnogokje postala čisto navaden dan splošnega čiščenja stanovanja, pranja in likanja perila, skratka vseh tistih dejavnosti, ki jih zaradi zaposlenosti ne utegnemo več opraviti tednom.

Človek ob vseh teh besedah zdrzne, ko se zave, kako neizmerljivo važno in odgovornosti polno nalogo imajo starši pri verski vzgoji svoje družine! Pot v Cerkev, v cerkveno občestvo vodi po družini!

Na starših je torej, da otroke — seveda postopoma in njihovi duševni zmognosti primerno — pripravljajo in uvažajo v cerkveno občestveno življenje. Marsikaj smo že v prejšnjih odstavkih omenjali. Dodamo naj še dejstvo, kako se vsa občestvenost vernikov pri bogoslužju kaže v posameznih opravilih in molitvah. Pomislimo samo na našo glavno molitev, ki nas jo je naučil moliti sam Gospod Jezus Kristus — očenaš!

Tam molimo: „O č e n a š!“ — „Pridi k n a m Tvoje kraljestvo!“ — „Daj n a m danes n a š vsakdanji kruh in odpusti n a m n a š e dolge...“ — Kar prosimo Oč e a, se nanaša na n a s vse, ne samo na posameznika.

In molitveni obrazci pri sv. maši! „Bratje in sestre, priznajmo svoje grehe!“ — iz Slave: „Molimo te, slavimo te, povečujemo te...“ — in pri darovanju: „Po tvoji dobroti smo prejeli ta v hvalospevu: „z vso množico nebeške vojske prejevamo: Svet, svet, svet...“

In naše bogoslužne pesmi se tudi prav tako skupnostno dvigajo k Bogu: „Bog, pred tvojim veličastvom molimo ponižno te...“ — „Bog, sprejmi milostljivo, kar ti darujemo“, — „V zakramentu vse svetosti počastimo Jezusa...“

Ne moremo tudi ob tej priložnosti devolj podčrtati velike in dragocene važnosti, ki jo ima petje v bogoslužju; saj ga vseskozi

UVOŽENO OD DOMA

Doslej smo govorili o lepši prihodnosti, kaže pa, da bomo odslej govorili o lepši preteklosti.

— — —

Škripanje državnega aparata ni mogoče prikriti z igranjem državne himne.

— — —

Prednost našega socializma je v tem, da nam je že danes bolje, kot nam bo jutri.

spremlja pesem navzočega božjega ljudstva. Kaj bi bila naša skupna maša brez pesmi!

Tudi to je ena od nalog družinske verske vzgoje — da otroka pripravi in navduši za nabožno petje.

Otroka, ki bo že doma navajen iz detinskih let, da se vključuje v vsakdanjo skupno družinsko molitev in petje, bodo starši vse lažje postopoma uvajali tudi v cerkveno bogoslužje, ko ga bodo s preprostimi besedami že doma pripravljali na obisk svete maše in ga tudi med samim svetim opravilom s kratkimi pripombami navajali k pozornosti, opazovanju in sodelovanju pri dogajanju na oltarju.

Iz vsega povedanega je tudi razvidno in razumljivo, kar smo že v enem od prejšnjih poglavij omenili, kako pomembno in važno je, da starši že od najmlajše dobe pričenjajo otroka voditi v cerkev

ob trenutkih, ko ni v njej bogoslužnih obredov. Tako mu lahko v miru marsikaj pokažejo in razložijo, kar mu vse služi v pripravo in uvajanje, v vključevanje v sveto bogoslužje.

Naj naša razpravljanja končamo z besedami, ki jih Valter Dermota naslavlja na matere (pa veljajo tudi očetom) v knjižici „Mladi materi“, katero smo že ponovno omenjali in priporočali v branje.

„Draga mlada mati! — Zavedaj se svojega poslanstva in svojega dostojanstva! Človeški družbi in nebesom vzgajaš bodoče člane. Ne boj se nobenega truda! Vztrajaj pri delu, četudi te bo mnogokrat, posebno zaradi tvojih poklicnih dolžnosti, veliko stalo. Vendar ne pozabi: tvoj prvi poklic je, da si dobra mati in skrbna vzgojiteljica človeških in božjih otrok!“

(Konec)

Božidar Bajuk

Dolanc pozna pravo mišljenje „osvobojenih“ narodov SFRJ

Stane Dolanc, ki zastopa SR Slovenijo v predsedstvu Jugoslavije, je nastopil 19. maja kot glavni govornik na 40. obletnici „osvobodilne“ Jugoslavije. Ta proslava je bila na Poljani pri Prevaljah (jugoslovanska Koroška).

V svojem govoru je pokazal, da pozna razpoloženje in mišljenje „osvobojenih“ narodov Jugoslavije, čeprav je to razpoloženje in mišlje-

nje hotel pripisati le manjšim skupinam, ki „skušajo dokazati nehumanost naše revolucije, ki namer-no, brez posluha in razumevanja za takratni čas, prostor in okoliščine mažejo in razvrednotujejo ne samo zgodovino naše NOB in revolucije, marveč tudi njeno sedanost in prihodnost. Zanje je vprašljivo vse, kar je socialistično in komunistično, podcenjujejo vlogo Tita in Kardelja, zanikajo narodnoosvobodilni boj ter trdijo, da je bila to zgodovinska napaka.“

Za mladino za mladino

Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof in metropolit

Pismo slovenski mladini

Dragi mladi prijatelji,
ali ste veseli in ponosni na to, da je Organizacija združenih narodov leto 1985 razglasila za leto mladih? Ali ni pravzaprav vsako leto v posebnem pomenu in na poseben način leto mladih? Komu družba in različne družbe-

ne ustanove posvečajo več pozornosti kot mladini? Za koga se bolj zavzemajo, za koga bolj skrbijo, o kom več govorijo in pišejo, v koga bolj zaupajo, od koga več pričakujejo kakor od vas mladih? Kaj naj torej pomeni svetovno leto mladih?

Kaj hoče svetovno leto mladih?

Organizacija združenih narodov je predlagala, naj bi v letu 1985 govorili predvsem o treh velikih vprašanjih: o miru, o razvoju in o soudeležbi mladih pri družbenem življenju ter delovanju. Mladi naj bi torej ne bili toliko predmet, o katerem razpravljajo, govorijo in pišejo starejši, ampak naj bi postali sogovorniki in soudeleženci pogovorov o tistih

temeljnih življenjskih vprašanjih, ki zadevajo tako starejše kakor mlade, mlade pa seveda še na poseben način, ker je od njih odvisna prihodnost človeškega rodu.

Nedvomno se strinjate s tem, da med temeljna življenjska vprašanja spada najprej mir, zlasti če ga ne razumemo samo v političnem pomenu. V najširšem pomenu besede je mir polnost in trdnost človekovega življenja, bodisi osebno bodisi v družini ali družbi; je urejeno sožitje vseh v pravičnosti, svobodi in zagotovitvi potrebnih materialnih in duhovnih dobrin. Mir, ki obsega mir s samim seboj in mir z drugimi, mir v urejenosti in smislu celotnega življenja in mir z Bogom, mora pritegovati vašo pozornost. O njem morate razmišljati in se pogovarjati, zanj si morate prizadevati in po svojih najboljših močeh prispevati svoj delež, da bi se vedno bolj utrdil.

Morda se zdi, da je razvoj, ki je v programu Organizacije združenih narodov omenjen na drugem mestu, bolj naloga v deželah v razvoju, v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki, pri nas pa da je to vprašanje rešeno. Res je, da so na gospodarskem, socialnem, kulturnem in občečloveškem področju pri nas razmere precej drugačne in boljše kot v mnogih drugih deželah po svetu. Ker pa ma-ta pri nas razvoj in prizadevanje zanj svojo posebno obliko in vsebino, je to za vas mlade tudi v naših razmerah velika življenjska naloga. Iz solidarnosti z mladimi

po svetu pa tudi ne morete mimo vprašanja, kako je z razvojem in možnostmi zanj drugod. Mednarodno leto mladih naj bi čimbolj spodbudilo zanimanje drug za drugega, zblížalo mlade v različnih deželah in jih povežalo med seboj.

Tretja naloga mednarodnega leta mladih, vaša soudeležba in sodelovanje, pa v živo zadene tudi vas, dragi mladi prijatelji na Slovenskem. Časi, ko so o mladih govorili in odločali le starejši, so mimo. Povsod po svetu hočejo mladi biti zraven, se pogovarjati med seboj, hočejo sodelovati pri pogovorih s starejšimi in sodelovati. Soudeležba pomeni, da hočejo mladi tudi sami soustvarjati in oblikovati javno mnenje. Nočejo samo poslušati starejših, ampak pričakujejo in zahtevajo, da tudi starejši poslušajo mlade, da jih jemljejo resno, jih skušajo razumeti in upoštevati njihove želje, potrebe, predloge in zahteve. Čeprav prihaja tu in tam do težav in nesporazumov, do napetosti in celo do nasprotja med generacijami, je soudeležba mladih in njeno uveljavljanje v življenju vedno nujnejše in potrebnejše.

Kaj bo naredila družba, kaj različne mednarodne organizacije, kaj mladi sami, da se bodo pričakovanja svetovnega leta mladih vsaj nekoliko uresničila, vse to je v veliki meri še pred nami. Upajmo, da svetovno leto mladih ne bo samo zadeva Organizacije združenih narodov in nekatere

rih uradnih prireditev, ampak za res leto poglobljenega razmišljanja in pogovarjanja, načrtovanja in uresničevanja v medsebojnem razumevanju in prijateljstvu mladih in starejših, posebno pa še mladih med seboj.

Mladi, ki ste verni

Med mladimi po svetu in tudi pri nas je veliko vernih, ki se hočejo pripravljati na življenje in stopati vanj ter prevzemati svoje življenjske naloge v osebni povezanosti z Bogom in Cerkvijo. Vernost zanje si zasebna zadeva, ki bi se morala skrivati pred javno-

stjo in se omejevat na obisk maše in cerkvenih obredov. Vernost je zanje osebno prepričanje, ki vpliva na njihovo življenje, odločanje in delovanje. Cerkev, ki združuje verne kot božje ljudstvo, za mlade ni neka ustanova zunaj družbe, ampak bistveni sestavni del družbe. Kar zadeva družbo, zadeva tudi Cerkev kot občestvo vernih, ki živijo v družbi skupaj s tistimi, ki pravijo, da niso verni. Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor na začetku velike listine o Cerkvi v sedanjem svetu močno poudarja povezanost vernih z vsemi ljudmi, ko pravi: „Veseli je in upanje, žalost in tesnoba današnjih ljudi, posebno ubogih in vseh kakor koli trpečih, je hkrati tudi veselje in upanje, žalost in tesnoba Kristusovih učencev. In ničesar resnično človeškega ni, kar bi ne odmevalo v njihovih srcih“ (CS 1). Tega se večkrat premalo zavedamo, premalo poudarjamo in predvsem premalo živimo.

Zaradi zavesti o povezanosti z vsemi ljudmi je katoliška Cerkev ob razglasitvi mednarodnega leta mladih uradno pozdravila to zamisel in izrazila svojo pripravljenost za sodelovanje. To pomeni, da hoče tudi Cerkev leto 1985 obhajati kot leto mladih skupaj z vsemi drugimi, a s posebnim poudarkom na Kristusovem odrešenju in krščanskem poslanstvu mladih. Pod tem vidikom dobijo mir, razvoj in soudeležba nove in globlje razsežnosti, novo vrednost in nov pomen. O tem boste vi,

dragi mladi prijatelji, nedvomno veliko razmišljali in se pogovarjali.

Ko se katoliška Cerkev vključuje v mednarodno leto mladih, ko se hoče pogovarjati z mladimi in biti navzoča med njimi, nadaljuje in poudarja veliko resnico, ki jo je poudaril drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor. Cerkev niso le papež, škofje, duhovniki in redovniki, Cerkev so vsi verni kristjani, ki se z osebno odločitvijo in krstom pridružijo božjemu ljudstvu. Vi, mladi verni kristjani, torej ne le „spadate“ k Cerkvi, ampak ste Cerkev, mlada Cerkev, Cerkev upanja in prihodnosti.

Morda vam je znano, da je drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor na svojem zadnjem zasedanju 8. decembra 1965 naslovil mladim posebno poslanico. Druge so bile naslovljene državnikom, mislecem in znanstvenikom, umetnikom, ženam, delavcem in končno ubogim, bolnim in trpečim. Poslanica mladim ima ob svoji 20-letnici za svetovno leto mladih svoj poseben pomen. Zato vam jo tu navajam v celoti.

CERKEV MLADIM

Zadnje svoje sporočilo pošilja koncil vam, fantje in dekleta vsega sveta. Vi ste tisti, ki boste iz rok starejših prevzeli baklo v trenutku, ko svet doživlja najsilnejše spremembe v svoji zgodovini. Vi, ki prevzimate od svojih staršev in učiteljev najbolj-

še zglede in nauke, vi boste sestavljali juutrišnjo družbo: rešili jo boste in rešili sebe, ali pa z njo vred propadli.

Cerkev je ravnokar dovršila štiri leta trajajoče delo za pomladitev svojega obraza, da bi se bolje skladala z načrtom svojega Ustanovitelja, velikana življenja, večno mladega Kristusa. Ob koncu tega svojega veličastnega „življenjskega pogleda“ se obrača na vas. Saj je predvsem za vas mlade na tem koncilu prižgala luč, ki razsvetljuje prihodnost. Cerkev si prizadeva, da bi družba, ki jo boste vi sestavljali, spoštovala dostojanstvo, svobodo in pravice človeške osebnosti: in ta osebnost je vaša osebnost.

Cerkev si prizadeva, da bi ta družba dopuščala, naj se razcveta njen vedno stari in vedno novi zaklad: vera, in da bi se vaše duše mogle svobodno sončiti v njeni blagodejni svetlobi. Prepričana je, da boste dobili toliko moči in veselja, da vas ne bo niti zamikalo, kakor nekatere starejše, da bi sledili zapeljivim filozofijam sebičnosti in uživanja ali tistim, ki oznanjajo obup in nič; in da boste spričo ateizma, pojava utrujenosti in starosti, sredi življenja stali trdni v veri in v tem, kar daje življenju smisel: v gotovosti, da biva pravični in dobri Bog.

V imenu tega Boga in njegovega Sina Jezusa vam kličemo: razširite vaša srca do zadnjih mej sveta! Čujte klic svojih bra-

tov in sester in jim pogumno dajte na razpolago svoje mlade moči! Borite se zoper vsako obliko sebičnosti! Brzdajte nagone nasilja in sovraštva, ki porajajo vojne in bedo, ki jih spremlja! Bodite plemeniti, čisti, spoštljivi in odkritosrčni. Z navdušenjem gradite svet, ki bo boljši od sveta vaših starejših vrstnikov.

Cerkev vam zaupa in vas ljubi. Ona, ki jo je obogatila dolga, a v njej še vedno živa preteklost, teži za popolnostjo človeka na zemlji in za zadnjimi cilji zgodovine in življenja.

Cerkev je resnična mladost sveta! Ima namreč vse, kar daje mladosti moč in čar: sposobnost, da se veseli novih začetkov, da se žrtvuje brez pridržkov, da se vedno prenavlja in sega za novimi osvojitvami. Glejte jo in odkrili boste v njej obraz Kristusa, resničnega heroja, ponižnega in modrega glasnika resnice in ljubezni, tovariša in prijatelja mladih. V Kristusovem imenu vas pozdravljamo, spodbujamo in blagoslovljamo.

(Bo še)

Lush Gjergji

MATI TEREZIJA

Prva pravila Družbe misijonark ljubezni

Tudi v začetku ni bila v svojem delu osamljena. Včasih jo je spremljala kakšna bivša učenka, Gomesova hči ali kakšna druga žena, vendar ne tako pogosto. Težko je bilo sodelovati pri tako naporem delu, brez priznanja in plače, brez zagotovila in zavarovanja. Avantura, ki je pogumna, toda tudi čudna in zelo tvegana.

Počasi pa se je krog razširil.

Nekega dne je prišla k njej na obisk bivša učenka iz St. Mary's School. Imenovala se je Subhasini Das. Bila je Bengalka. Mati je

bila presenečena. Dolgo sta se gledali iz oči oči. Dekle se je vznemirila, odprla usta in rekla: „Mati Terezija, prišla sem, da bi živel z vami!“

Mirna in rahlo nasmejana ji je Mati brez besed pokazala svoje roke, obleko, stanovanje, reveže. Potem je dejala: „Dobro, moja hči, poglej te roke in obleko, primerjaj jih s svojimi Redovniško življenje, posebno to, zahteva veliko odpovedi. Najprej moraš pozabiti nase, da se potem lahko posvetiš Bogu in bližnjemu.“

Bengalka je odgovorila: „Da, veliko sem razmišljala o vsem. Pripravljena sem. Prosim vas, sprejmite me!“

Da bi preverila njeno poklicnost, je ni odbila, ampak ji je predlagala, naj se vrne čez nekaj časa. Spomnila se je svoje poti, šestletnega boja za prvi in večletnega boja za drugi poklic.

Na praznik svečega Jožefa, 19. marca 1949, je Mati v hišni kapele molila. Nekdo je potrkal. Ko je odprla, se je pred njo pojavila Subhasini. Tokrat je bila preprosteje oblečena, ne kakor prej. Po rodu je bila iz bogate družine — višje kaste. Odpoved lepi obleki in raznim okraskom je bila zanjo težka. Toda tudi znamenje, da hoče res hoditi po poti razdajanja za druge.

„Tu sem, Mati Terezija,“ mi je dejala, „prišla sem, kot ste rekli. Prosim vas, da me tokrat ne zavrnete. Odločila sem se z vso dušo!“

To je bil prvi poklic, prva se-

stra nove Družbe sester ljubezni. Danes se imenuje sestra Agnes. Iz spoštovanja je vzela krstno ime Matere Terezije, Agneza. Nikoli ni pozabila, da je Agnes prva verjela v smisel nove poti.

Število sester je hitro raslo. Meseca maja istega leta je Mati pisala prijateljici v Evropo: „Zdaj imam tri sestre, ki so zelo delavne in prizadevne... Koliko trpljenja in potrebe po Bogu imajo ljudje, nas, ki jim ga lahko damo, pa je tako malo. Da bi vi vedeli, kako se jim hrepeneci obrazi razjasnijo, ko zagledajo sestre. Prosite Marijo, da nam pošlje še več sester. Tudi če bi nas bilo dvajset, bi vse imele v Kalkuti dovolj dela.“

Novembra 1949 je pisala: „Zdaj nas je pet. Veliko molim, da bi majhna skupnost rasla v svetosti in tudi številčno, če je božja volja. Toliko dela je!“

Ko je tako delala dan in noč in bila nezlomljiva pred težavami, je pritegnila pozornost mnogih. V začetku samo nekaj prostovoljcev, v glavnem bivših učenk, pozneje pa tudi zdravnikov, profesorjev in staršev.

Tako je počasi rasla njena skupnost, kot najraje imenuje svojo Družbo. O tem mi je nekoč povedala: „Mi pravzaprav nismo red, ne družba, ampak skupnost, družina. Kako bi mogle drugače jaz in moje sestre vztrajati v tako težkem delu, razkropljene na vse strani sveta, stalno na ulici, na poti, v šoli, v bolnišnici?“

Drugo leto, 1950, jih je bilo že

sedem. Najprej s. Agnes, potem s. Gertruda, s. Dorothy, s. Margaret, s. Mary, prva iz Bangladeša. Mati Terezija jih je učila z besedo, še bolj pa z zgledom.

Počasi se je izoblikovalo mnenje, da je treba ustanoviti novo skupnost sester. Da bi bila priznana kot družba, je bilo potrebno sestaviti pravila in jih poslati v Rim, da bi jih odobrili. Pojavilo se je vprašanje, kako določiti okvir in pridobljeno izkustvo tudi pravno izraziti.

Tudi tukaj ni ostala sama. Našla je dobre sodelavce.

Spet moramo omeniti dve že znani osebi: p. Juliena Henryja in p. C. van Exema, oba iz Belgije.

Kdo je napisal pravila?

Najprej sama Mati Terezija, ki je izrazila svoja načela in duhovne cilje. S pravne in organizacijske strani ji je veliko pomagal p. C. van Exem. On je kot teolog in pravnik vedel, kaj bodo v Rimu sprejeli in česa ne. Mati je mpr. najprej hotela, da bi sestre ne imele ničesar, ne hiše, ampak da bi bilo vse cerkvena last. Toda to ni bilo mogoče, ker je katoliška Cerkev ali Vatikan v Indiji tuja ustanova.

Po skupnem delu je Pravila vzel v roke in jih še enkrat do potankosti prebral p. De Gheldere. Na koncu je izjavil: „Tu je božja roka!“

Naslov pravil se glasi: Pravila Družbe misijonark ljubezni.

To je bil sad življenjskega izkustva in novega nenavadnega

načina dela.

Takoj na začetku poudarja:

„Naš namen je, da neskončno žejo Jezusa Kristusa po ljubezni potešimo z evangelijskimi obljubami in predanim prostovoljnim služenjem najbolj ubogim med ubogimi, po nauku in življenju našega Gospoda v evangeliju, in tako na poseben način oznanjamo božje kraljestvo.“

Naše posebno poslanstvo je delati za odrešenje in posvečenje najbolj ubogih med ubogimi.

Kot je bil Jezus Kristus poslan od Očeta, tako on tudi nas pošilja, napolnjene s svojim Duhom, da oznanjamo evangelij njegove ljubezni in sočutja do najbolj ubogih med ubogimi po vsem svetu.

Naše glavno prizadevanje bo oznanjevanje Jezusa Kristusa ljudem vseh narodnosti, posebej prepuščenim naši skrbi. Imenujemo se Misijonarke ljubezni.

„Bog je ljubezen“. Misijonarka mora biti misijonarka ljubezni. V svoji duši mora imeti veliko ljubezni, razširjati jo mora v duše drugih kristjanov in nekristjanov.“

Močni poudarki tega, kar je bistveno, nas zadenejo. Zamisel spominja na duha velikih oblikovalcev redovnih pravil v cerkveni zgodovini: sv. Bazilija, sv. Benedikta, sv. Frančiška in sv. Ignacija.

Kalkutski nadškof Périér je leta 1950 poslal pravila v Rim. Na odgovor je bilo treba čakati nekaj mesecev. Prišel je v začet-

ku jeseni. Papež Pij XII. je po Kongregaciji za redovnike potrdil ustanovitev Družbe misijonark ljubezni s središčem v Kalkuti, Creek Lane 14. 7. oktobra 1950, na praznik Rožnovenske Matere božje, je nadškof maševal v kape-
li sester, pri tej maši je p. C. van Exem prebral papeževo ustanovno listino. Na ta dan se vsako leto obhaja rojstni dan Družbe. Tedaj je imela dvanajst sester. Pomen-
ljivo število!

.....

ČUDEŽ

K nekemu duhovniku je prišel mož, ki se je hotel nekoliko ponorčevati iz vere, in je vprašal: „Kako je mogoče, da iz kruha in vina nastane Kristusovo telo in kri?“ Duhovnik je odvrnil: „Če lahko že tvoje telo spremeni hrano, ki jo uživaš, v meso in kri, zakaj tudi Bog ne bi mogel česa takega storiti?“

Mož pa ni odnehal: „Kako je lahko v tako majhni hostiji celi Jezus?“ Duhovnik je odvrnil: „Pokrajina, ki leži pred teboj, je takó velika in tvoje oči so tako majhne. Kljub temu pa je v tvojem očesu slika vse velike pokrajine. Zakaj potem ne bi bilo mogoče, da bi v malem koščku kruha bil navzoč Kristus?“

Pa je mož postavil še tretje vprašanje: „Kako pa je lahko isti Kristus lahko navzoč v vseh vaših cerkvah?“ Duhovnik je vzel ogledalo in mu ga pokazal. Vrgel ga je ob tla in rekel: „V vsakem posameznem koščku lahko hkrati vidiš svojo podobo.“

Njihov dnevni red je takšen: vstajanje ob 4.40, ob 5 molitev, 5.45 sveta maša z nagovorom tudi ob delavnikih. Sledi zajtrk in pospravljanje hiše. Od 8 do 12.30 služba ubogim in potrebnim. Ob 12.30 kosilo in kratek odmor. Ob 14.30 duhovno branje in razmišljanje do 15. Ob 15 čaj, od 15.15 do 16.30 češčenje Najsvetejšega in spet služba ubogim do 19.30. Ob 19.30 večerja, ob 21 večerna molitev in 21.45 počitek.

Zvestoba pradednim častem

V nedeljo 19. maja popoldne je bila v cerkvi sv. Cirila in Metoda v Bežigradu v Ljubljani bogoslužna slovesnost ljubljanske nadškofije ob 1100-letnici smrti sv. Metoda; pred njo pa slavnostna akademija. „Resnica, ljubezen, kulturna omika, tri vrednote, za katere sta se posebej trudila apostola Slovanov, naj prežarjajo tudi nas, naj nam bodo v sedanjem času vabilo za poglobljeno osebno in cerkveno prenovo in vodilo za prihodnost,“ je bila osrednja sporočilna misel nadpastirja ljubljanske nadškofije.

Nadškof šuštar je že v uvodnih besedah opozoril, naj slovesnost ne bo le ena od mnogih v letu jubilejnega spomina, ampak naj bo to poglobljena zavest o nekdanji presaditvi krščanske in kulturne dediščine svetih bratov na slovenska tla. Nadškof je posebej opozoril na pradedne časti, ki koreninijo že v Adamu, pa jih je prvi človek napravil. Naši predniki so jih ohranjali iz roda v rod, med njimi še prav posebno sv. Ciril in Metod.

Premakljivi svečnik

7

Željko vso noč ni spal. Niti poslušal ni, zato ni šel niti v posteljo. Prekladal je stvari, jih zlagal v zaboje in znova jemal iz njih, da bi jih zložil nekoliko drugače, samo da ne bi bilo treba misliti in poslušati nekega rotečega glasu v globini njegove biti, ki je proti njegovi volji kar naprej silil na površje zavesti:

— Še je čas. Ostani zvest. Ne pretrgaj teh zadnjih niti s svojim Bogom. Ne podajaj se v prepad, iz katerega se ne boš mogel izkupati.

— Zdaj ne morem več nazaj. Ves sem že drugod. Dal sem besedo in sem vezan, zato o tem nima več smisla premišljevat. Saj sem se odločil, zakaj vedno znova svojo odločitev preverjati!

— Pred petimi leti si se tudi odločil. Trdno in dokončno si se odločil. Zakaj zdaj prelamljaš svojo slovesno zaprisebo?

— Moram. Zapravil sem milost. Grešnik sem in ne spadam več k oltarju.

— Kristus je usmiljen in te išče.

Ne beži pred njim. Daj, počakaj ga, da te zopet dohiti in obveže tvoje hude dušne rane. Si pozabil, da je on dobri pastir, ki najdeno ovco vzame na svoje rame? Vse ti bo odpustil. Poboljšal se boš, škof te bo prestavil v drug kraj, kjer boš pozabil na vse, kar je bilo, in boš začel znova svojo duhovniško pot v milosti in Kristusovi ljubezni. Dosedanje izkušnje pa te bodo varovale ponovnih padcev.

— Kar sem sklenil, sem sklenil. Poti nazaj ni. Podrl sem vse mostove, zakaj se zdaj oziram nazaj! To je moja neumna domišljija. Samo to noč še moram ostati pri svojem sklepu, potem bo lažje, vedno lažje. Ker ne bom več sam.

— Kaj pa, če boš še bolj sam? Misliš, da boš lahko kar tako pozabil, da si tolikokrat stal pri Gospodovem oltarju, da si se hranil z njegovim telesom in krvjo pet let dan za dnem?

— Da, in zadnje čase tolikokrat nevredno. Prav zato nočem več. Dovolj je bilo pekla v moji duši, te trajne dvojnosti, da na zunaj služim Bogu, v sebi pa svojemu poželenju.

— Prav za to gre. Če se moraš enemu odpovedati, čemu se odpoveduješ Bogu? Odpovej se svojemu poželenju. Se zavedaš, kaj zamenjuješ, kako nerazumno vrednotiš ničevost nad polnostjo?

— Ne morem drugače. Če bi še tako rad, si moram priznati, da ne morem drugače. To je tukaj, dosegljivo in prijemljivo, ono je daleč, v megli, negotovo. Nekaj v meni je močnejše od moje vesti in mojega razuma.

— Močnejše je od tebe, slabotnega človeka, ni pa močnejše od Kristusove milosti. Poklekni predenj, prosi ga pomoči in boš videl, kako močan boš v njem. Njegova milost te bo vsega prežarila.

— Ne bom molil, ker nočem, da bi se moj sklep omajal. Tovornjak je naročen in Sabina me čaka in njen topli dom, to prijetno, varno zavetje, moje gnezdece.

— „in kdorkoli se z ločeno oženi, prešuštvuje,“ ti pa se niti oženiti ne boš mogel. Vsej okolici, kjerkoli boš, boš v pohujšanje, dokaz nezvestobe, izdajstva, odpadništva in vsega, kar je najslabše na svetu. Še je čas, da se to ne zgodi. Jutri prisedi na tovornjak in se odpelji k svoji materi. Ostani pri njej, dokler te škof ne prestavi. Še je čas. Ura je dve. Tri ure še imaš za kesanje in molitev.

— Da, tri ure. Tri ure moram še vztrajati pri svojem sklepu, potem se bom dokončno izkopal iz teh norih misli, rešil se bom pomislekov in bom brez razdvojenosti šel svojo pot. Še tri ure, pa se

bo začelo življenje brez strahu. Da, predvsem se moram rešiti strahu, strahu pred Bogom, ki ga skoraj ni več, kakor da se je oddaljil, izginil nekam za obzorje, utihnil, kakor da me prepušča moji lastni izbiri, moji svobodi, mojemu nagnjenju, ki pa je, pravijo, tudi od njega; če je od njega, pa ni slabo. Rešiti se moram tudi strahu, ki mi ga povzroča vest, če je to vest. Morda pa je le v teh mnogih letih privzgojeno napačno mišljenje, poniževalna, hlapčevska, nesvobodna miselnost, ki me še vedno obdaja kot oklep bubo in komaj čakam, da se ga rešim in kot svoboden metulj splavam pod svobodno nebo. Moram se rešiti tudi strahu pred ljudmi, predvsem pred materjo.

— Da, mati! Si pomislil na to, kako bo žalost počasi ubijala tvojo mater? Veš, kaj zanjo pomeni, če se njena največja radost in najlepši ponos spremeni v najglobljo žalost in sramoto?

— Čas bo vse pogladil. Čas ozdravi vsako rano. Tudi materino.

— Od pogubljenja pa tudi čas ne more ozdraviti. In ti zdaj hote in vede lezeš vanj. Zavestno se ločuješ od ljubezni, polnosti, dobrote in se oklepaš ničevosti, praznine, revne človeške simpatije, ki brez Boga tako malo pomeni.

— Pogubljenje? Tega nisem nikoli kaj prida resno jemal. Bog ne more nikogar pogubiti. Sicer pa Bog ve, kaj človek more in česar ne more. In jaz ne morem, ne morem ostati.

Očitki vesti, ali glas iz onega

prejšnjega Željkovega sveta, ki je že davno utonil, so bili vedno rahlejši, vedno manj prepričljivi, ker so ob trdni odločitvi, ki si jo je Željko izbral, izgubljali moč in polet, kakor vodni val, ko zadene ob trdno skalo. Proti jutru se je v Željково dušo selila trudna spokojnost, kakor mrtev mir po izgubljeni bitki.

Ob petih je prišel tovornjak, dva delavca sta naložila omaro, posteljo in mizo ter nekaj manjših zabojev z drobnarijo in knjigami in Željko je prisedel k šoferju.

V trgu so se ustavili pred Sabino hišo in šofer je zatrobil. Sabina je prihitela v jutranji halji, potem pa obstala in ni takoj dojela, kaj naj reče in kaj naj stori.

„Kam naj znosimo kaplanove stvari, gospa? Če bo sprejem še dolgo trajal, bomo zaračunali tudi čakanje,“ je rekel eden izmed spremljevalcev.

„Kar sem v tole prvo sobo, prosim.“

Ko so bile vse stvari v sobi, se oni zopet ni mogel premagati in je rekel sodelavcu:

„To bo menda pisarna. Župniska, kaplanska ali trafikantska?“

„Drži vendar jezik!“ ga je opomnil drugi. „Prav zdaj ga moraš vrteti kakor umazano cunj, ki škropi nesnago okrog sebe.“

„Motiš se. Tu večja nesnaga že ni več mogoča.“

„Molči! Kaj pa te navsezadnje briga. Si ti za kaj odgovoren?“

Željko se ni več prikazal, šoferju je izplačala Sabina. Šofer ni

izstopil iz kabine in je odklonil kozarček žganja, delavca pa sta izpila vsak enega.

Ko so se vračali, je rekel tisti, ki že prej ni mogel molčati in ga je ves čas razganjal nekaj srd:

„Šolana glava, pa tako neumna! Tako dobro mu je, da sam ne ve kako, pa ti pusti vse in gre. Zaradi ženske! Bedak!“

„Le kaj ti hodi to navzkriž? Saj ti ni ne sin ne brat.“

„Jezi me. Nekoč smo se vsaj na fajmoštra lahko zanesli. Na koga se boš pa zanesel zdaj, če ga tako lomijo?“

„Saj ga ne lomijo vsi.“

„Ena blatna svinja vse druge umaže, pravi pregovor.“

„No, najlepše primere ravno nisi našel. Primerjati jih s svinjami...“

„Saj je samo primera. Navsezadnje si pa kaplan ni izmislil danes zjutraj, da se bo preselil k tej, no, misli si, kar si hočeš, ampak je k njej zahajal vsaj že eno leto. V cerkvi pa nam je govoril o poštenosti, o veri in ne vem o čem. Ali ni bila vse to ena sama velika laž?“

„Vsak ve, kaj dela.“

„Prav to je, da ne ve, pa če je še toliko knjig povohal, ti rečem, da je cepec.“

„Le kaj te kaplan toliko draži? Nimaš drugih skrbi?“

„Tudi to so moje skrbi. Imam otroke in hodijo k verouku. Kaj naj jim rečem, ko me bodo spraševali, zakaj je kaplan pustil duhovniško službo?“

„Povej jim, da se je oženil!“

„Toda otroci me bodo vprašali, zakaj se je oženil. Pa jim razloži, da bodo z odgovorom zadovoljni, če moreš.“

„Matematike jim tudi ne razlagaj, pa je dobro.“

„To je življenje, ne matematika, in na taka vprašanja bi jim moral odgovoriti. Odgovoriti po resnici in vendar tako, da jim ne bi podrl, kar je še lepega in dobrega v njih. Vidiš, to me grize. Tvoji otroci so že veliki in te kaj takega ne bodo spraševali. Odgovor na vprašanja jim bo dala klapa. Samo kakšen bo ta odgovor!“

„Pohujšanja ni mogoče ustaviti. Razlilo se bo kakor gnojnica čez celo faro, pa ne samo čez našo, ampak še čez vse sosednje.“

„Včasih tega ni bilo. Imeli so duhovniki svoje napake, toda ostali so zvesti do konca. Zdaj zadostuje le malenkost, da škilijo v svet, kakor da je postal raj.“

„Veš, nekoč je tak človek težko dobil službo. Niso mu zaupali. Danes ga sprejmejo z odprtimi rokami.“

„Proti temu nimam nič. Naj ga le sprejmejo. Navsezadnje mora vsak nekako živeti. Tudi ne mislim, da bi ga morali zaradi njegovega nespametnega koraka sovražiti. Toda nezvestoba je nezvestoba in je ne morem opravičiti, kakor ne morem opravičiti zakonske nezvestobe. Saj se spominjaš: ...da ti bom zvest v sreči in nesreči, v bolezni in zdravju, da te bom ljubil in spoštoval do konca svo-

jega življenja... smo rekli mi pred Bogom in ljudmi, on pa nekaj podobnega.“

„To bo zdaj lahko Željko rekel Sabini.“

„Figo bo rekel, saj se ne more cerkveno poročiti. Prej pa je to rekel, morda z drugačnimi besedami, Bogu. Če Bogu ni bil zvest, misliš, da bo zvest Sabini?“

8

Trplanov vrt se je dotikal Šavlovega, ločena sta bila samo z nizko lešeno ograjo, ki je oba vrta bolj družila kakor pa razmejevala, saj so bili Trplanovi in Šavlovi vedno dobri sosede.

Šavlova mati Manka je bila že dolgo sama s sinom, saj je Drašek izgubil očeta že za časa vojne. Komaj so očeta vpoklicali in poslali na vzhodno fronto, že je Manka dobila obvestilo, da je junaško padel za domovino. Manka se ni drugič poročila, čeprav bi se lahko, saj je imela polno snubcev, ki bi radi vzeli lepo vdovo z enim otrokom in vojno pokojnino po padlem možu, toda Manka se za nobenega ni mogla ogreti in je rajši ostala sama. Skrbela je za svojega Draška, ki se je iz bistrega dečka razvil v močnega, postavnega fanta.

Drašek je bil tri leta starejši od svoje sosede Jasne. Tudi on je hodil v šolo, in sicer kmetijsko, tri leta, da bi postal na svojem malem posestvu dober gospodar. V resnici je vse, kar se je naučil, dobro u-

porabil doma, da je bilo njuno posestvo zares vzorno.

Kot otroka sta bila z Jasno veliko skupaj. Podila sta se po vrtu, preskakovala nizko ograjo, se za kakšno minuto sprla, da sta se lahko potem zopet spravila. Drug brez drugega nista mogla biti.

V dozorevajočih letih sta se nekoliko odtujila drug drugemu, prijatelja pa sta si ostala.

Pozneje pa se je prijateljstvo v Drašku počasi, ne da bi vedel zakaj in kako, spremenilo v zaljubljenost in globoko ljubezen. Vrtel se je za Jasno, kakor se sončnica obrača za soncem in kakor hitro se je pojavila na vrtu, že je bil kje v bližini, da je lahko spregovoril z njo dve tri besede. Tudi na pomoč je priskočil, kjerkoli se mu je zdelo primerno, toda bil je zelo previden, da ne bi bil videti vsiljiv.

Ta dan se je Jasna s kolesom pripeljala domov, saj je bil petek; v soboto in nedeljo je bila prosta. Kaplan Zdravko ji je povedal, da z obiskom pri njem te dni ne bo nič.

„Kakor da me je na vljuden način vrgel ven,“ je vso pot do doma premišljevala in solze užaljene žalosti so ji proti njeni volji neprestano zalivale oči.

„Morda pa res ne utegne in sem neumna, da se zaradi tega mučim. V ponedeljek bom videla, pri čem sem, takrat ga bom zopet obiskala. Saj je tako rekoč dogovorjeno.“

Toda tolažba je bila slaba in je ni umirila.

Komaj je začela nekaj brkljati

med grmi rož, že se je oglasilo s sosedovega vrta pritajeno nagajivo:

„...nič ni v lice zarudela, ko je stopil fantič pred njo.“

„Drašek, Drašek, kdaj te bo srečala pamet? Zakaj nalašč ponarejaš narodno blago?“

„Nič ne ponarejam. Pesem mora govoriti resnico, ali pa ni pesem. Vse tvoje čudovite azaleje so priča, da nisi zarudela.“

„Prvič je pesem samo pesem, drugič pa, kje je fantič?“

„Mislim sem, da sem fantič jaz.“

„Si. Saj si. Pa postaven fantič, Drašek, samo nisi pravi.“

„Vem, da nisem, in mi je hudo,“ se je skušal šaliti, čeprav mu je bilo bridko v duši. „Počakal bom, da bom pravi.“

„Prav. Samo poskusi na kakem drugem vrtu, morda bo pa tam katera v lice zarudela.“

„Za drugi vrt nimam glasu.“

„Pa res ne bi bilo napak, ko bi se malo ozrl okrog sebe. Vojaščino si odslužil, posestvo imaš, hišo imaš, se reče dom, šole si končal, zdaj bi bil čas, da bi se malo ogledal po svetu in si našel par. Ne misliš tako?“

„Seveda mislim. Pa tudi par sem si našel, tako da je napol že vse gotovo.“

„Glej, glej, mi pa o tem doslej še nič nismo slišali. Sicer je res, da sem bolj malo doma, toda doslej še nisem nič slišala o tem.“

„Kakor me vidiš, napol je že gotovo.“

„Kako napol?“

„Tako, kakor tisti cigan Kalman, ki se je ženil z grofico. Ves prešeren in razigran ti gre cigan po poti, si prepeva in žvižga, pa sreča župnika.

„Kaj pa te je tako srečnega doletelo, Kalman, da si tako dobre volje?“

„E, gospod župnik, pa kaj ga ne bi bil dobre volje, ko se ga pa ženim.“

„Lepo, lepo, Kalman, ženiš se. Katera te bo neki vzela?“

„Znajo, gospon župnik, sama milostljiva gospa grofica.“

„Zmešalo se ti je, Kalman, kakšne neumnosti pa klatiš?“

„Naj se nič ne razburjajo, gospon župnik, saj je stvar napol že gotova.“

„Kako napol?“

„E, pa tako: moja volja ga je. Zdaj je treba samo, da bo tudi njena volja, potem pa bo.“

Vidiš, Jasna, tako je tudi z menoj. Napol je že gotovo. Moja volja je.“

„Zakaj se ne učiš od narave, Drašek? Če vodi zgradimo en rokav, si najde drugo smer, kjer se prebije. Ti pa trmasto siliš v svojo smer, čeprav vidiš, da je slepa.“

„Jaz nisem voda.“

„Kaj pa si?“

„Ne vem. Morda ogenj.“

„Ne verjamem. Ogenj ne zna čakati. Ni potrpežljiv. Ogenj je nasilen, uničuje.“

„Pa tudi sveti dolgo v noč in ogreje osamelega potnika.“

„Kako pesniški si danes!“

„Imam vzrok za navdih.“

„In to je?“

„Že tedne in tedne te ni bilo na vrtu in vrt je bil jesensko ali celo zimsko pust. Danes pa se je razcvetel v tisočerihih barvah.“

„Lažeš.“

„Ne lažem. Ko posije sonce, vse barve zablestijo in dobijo nov sijaj.“

„Tudi včeraj je sijalo sonce in predvčerajšnjim.“

„Toda ne tvoje, Jasna.“

„Zdaj moram pa v hišo, sicer boš še več neumnosti sklatil.“

„Če človek hoče, čuti tudi skozi stene.“

„Boš jutri bral berilo pri prvi ali pri drugi maši?“

„Pri prvi, če bo treba. Pa ti?“

„Ne bom. Že dolgo nisem brala doma in bi mi bilo nerodno. Kar ti preberi oboje, saj te ljudje radi poslušajo. Pravijo, da bi bil dober duhovnik, ko tako lepo bereš. In če se boš še dolgo ubiral in si ne najdeš para, boš zares moral v samostan.“

„Zakaj te pa vse prejšnje nedelje ni bilo domov? Si tako tičala v knjigah?“

„Tudi v knjigah. Poleg tega sem se v mestu tako navadila, da se mi ni dalo domov.“

„Škoda. Doma je vedno najlepše.“

„Menda res. Samo da včasih tega ne vidimo. Grem. Ti, Drašek, se pa nauči kako novo vižo, da ne boš prepeval takih staromodnih, ki jih je treba prenarejati.“

„Sem mislil, da si že pozabila. Lepo je, da nisi.“

Novice

IZ SLOVENSKE

Škofovsko posvečenje v Kopru

27. maja je bilo v stolnici v Kopru škofovsko posvečenje Metoda Piriha, novega koprskega škofa pomočnika. Obreda se je udeležilo okrog 4 tisoč vernikov iz vse koprške škofije in zamejstva, nad 250 duhovnikov in 14 škofov je sodelovalo pri posvečenju. Navzoče je uvedel v bogoslužje domači župnik dr. Bojan Ravbar, koprski škof dr. Janez Jenko pa je razložil pomen škofovske službe. Mašno homilijo je imel ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Glavni posvečevalec je bil škof Jenko, soposvečevalec pa nadškof Šuštar in škof Kramberger. Geslo novega škofa je: „Vate zaupam“. To geslo izraža zaupanje v Boga, hkrati pa tudi v človeka, v sodelavce, v duhovnike in laike.

Birme slovenskih otrok po Nemčiji

Škof Stanislav Lenič je 11. maja birmal v mestu Ravensburgu v bližini Bodenskega jezera. To slovensko postojanko oskrbujeta izseljenski duhovnik Jože Bucik iz Angsburga in njegov pastoralni delavec prof. dr. Marko Dvoržak iz Blausteina pri

Ulmu. V cerkvi sv. Jošta se je zbralo 240 rojakov, 29 je bilo birmancev, 10 otrok pa je prejelo prvo obhajilo. Isto popoldne je bila birma in prvo obhajilo v Balausteinu pri Ulmu, kjer so lansko jesen odprli nov slovenski pastoralni center, ki ga vodi z župnikom Bucikom dr. Dvoržak. Prišlo je nad 100 rojakov, birmancev je bilo 10 in 8 prvoobhajancev. Po maši je bilo srečanje v župnijski dvorani.

V nedeljo 12. maja je bila birma v Ingolstadt. Tam živi 950 rojakov. Birmancev je bilo 8, slovensko versko skupnost vodi Vili Stegu. Isto nedeljo popoldne je bila birma v Münchenu. Slovenska župnija obsega vso južno Bavarsko. Računajo, da je tam okoli 4000 Slovencev. Župnijo vodi dr. Branko Rozman, pomagajo pa mu Marijan Bečan in 2 slovenski redovnici. Pri birmi je bilo 19 otrok, pri prvem obhajilu pa 10. V cerkvi Svetega Duha se je zbralo nad 400 rojakov.

2 slovenski župniji za severno Nemčijo, ki imata sedež v Oberhausenu in v Haanu, vodita župnik Janez Pucelj, ki mu pomaga diakon Stan-ko Čeplak, in Martin Mlakar s sestro prof. Kristino. Za vnebohod so pri-

pravili skupno birmo v mestu Essen-Altenessen. Birmanih je bilo 29 otrok. Pel je zbor iz Moersa. — Popoldne na isti praznik je bila birma tudi v Frankfurtu, kjer vodi slovensko versko skupnost duhovnik Mirko Jereb. Ljudi se je zbralo nad 400, med njimi lepo število birmancev in prvoobhajancev.

Na vnebohod je v Berlinu birmal okrog 30 otrok mariborski pomožni škof Smej. Za izseljenskega duhovnika je tam Stefan Antolin.

Novomašniki v Sloveniji v letu 1985

Na praznik apostolov Petra in Pavla, 29. junija, je bilo v stolnicah v Ljubljani, Mariboru in Kopru posvečenje novomašnikov. 3 salezijanski novomašniki pa so bili posvečeni že 25. maja na Rakovniku v Ljubljani.

Iz koprške škofije: Alojz Suban (rojen 1958), župnija Šturje; Jože Tomažič (1959), župnija Vrhpolje pri Vipavi;

iz ljubljanske nadškofije: Pavel Juhant (1958), župnija Komenda; Alojzij Kalan (1958), župnija Predoslje; Anton Kerim (1958), župnija Krško; Ivo Kožuh (1958), župnija Škofja Loka; Jože Pavlakovič (1950), župnija Preloka; Andrej Šink (1959), župnija Cerklje na Gorenjskem; Franc Šuštar (1959), župnija Homec;

iz mariborske škofije: Marijan Fesel (1960), župnija Sv. Barbara v Slov. goricah; Andrej Firbas (1959), župnija sv. Marjeta niže Ptuja; Jože Hrastnik (1958), župnija Laško; Karel Pavlič (1959), žup-

nija Slov. Konjice; Danijel Slatinek (1958), župnija Celje-Sv. Danijel; Jože Vehovar (1959), župnija Sv. Peter pod Sv. Gorami;

iz redovnih skupnosti: frančiškana Franc Kovše (1956), župnija Vitanje, in Stanislav Zore (1958), župnija Sela pri Kamniku; kapucin Karel Gržan (1958), župnija Celje — Sv. Danijel; jezuit Marko Rupnik (1954), župnija Črni vrh nad Vrhniko;

salezijanci Branko Balažič (1958), župnija Dokležovje; Vinko Cingerle (1955), župnija Kamnje; Milan Dimič (1958), župnija Brežice; Anton Lenarčič (1958), župnija Tomišelj; lazarist Jože Planinšek (1959), župnija Zibika.

Gradnja v Mariboru

Maja so kot podaljšek bogoslovja v Mariboru začeli graditi fakultetno dvorano, knjižnico in stanovanja za ostarele in onemogle duhovnike.

Nova cerkev v Škofljici

V nedeljo 21. aprila je nadškof Šuštar ob veliki udeležbi vernikov in duhovnikov slovesno blagoslovil temeljni kamen za novo župnijsko cerkev sv. Cirila in Metoda, sozavetnikov Evrope, v Škofljici. Ob blagoslovitvi je bil navzoč tudi župnik iz St. Galena v Švici s tiskovnim referentom škofije, ker je tamkajšnja stolna župnija že pred leti sprejela veliko-dušen sklep, da pomaga graditi to cerkev. Župnija Škofljica je stara komaj 8 let, šteje pa že dames nad 2000 ljudi in v župniji nenehno gra-

dijo. Začasna župnijska cerkev je bila nekdanja šmarska podružnica v Lanišću.

Razstava v Stični

30. maja so v stiškem samostanu odprli obsežno umetniško in zgodovinsko razstavo ob začetku praznovanj 850-letnice stiškega samostana. Na slovesnosti so govorili opat dr. Anton Nadrah, akademik Emilijan Cevc in umetnostni zgodovinar dr. Ivan Sedej. Na slavlju sta nastopila tudi Ribniški oktet in moški pevski zbor iz Stične. Stiška opatija je bila več stoletij versko, kulturno in gospodarsko središče Dolenjske in najpomembnejše versko središče v Sloveniji.

Zakonca Billings v Sloveniji

Od 4. do 9. maja sta se med turnejo po Evropi mudila v Sloveniji zakonca dr. Lynne in dr. John Billings iz Avstralije. Znana sta po eni izmed metod za naravno urejanje spočetij, ki se po njiju imenuje kar Billingsova metoda. Začela sta s predavanjem v Kopru, nadaljevala v Ljubljani in končala v Celju in Mariboru. Povsod so ju sprejeli številni poslušalci in jima z velikim zanimanjem sledili.

Kdo sta ta dva človeka? Živita v Melbourneu, sta prepričana katolici. Imata 9 otrok in že 27 vnukov. On je bil ugleden zdravnik in dekan medicinske fakultete v Melbourneu; ona pa se je posvetila družini, zdravniški poklic pa je obrnila v raziskovalno smer. A šele sedaj,

ko sta v pokoju, sta dosegla vrhunec poklica.

Že pred več kot 30 leti sta postala pozorna na spremembe v ženskem organizmu, ki bi utegnile biti pomenljiv kažipot k svobodnemu odločanju in izbiri časa za otroke. Lotila sta se raziskovanja; tudi druge raziskave, zlasti prve avtoritete pri merjenju hormonskih koncentracij, dr. Jamesa Browna, so stvar povsem potrdile.

V čem je bistvo njunih odkritij? Najprej to, da so vse „umetne metode“ v bistvu nasilne, zdravju škodljive, povrh pa še povzročajo splave: pilule in „vložki“ v visokem številu ne preprečijo novega življenja, ampak mu samo preprečijo, da bi se razvilo; so torej „tihi splavi“. Sploh pa „protispočetno (kontraceptivno) razpoloženje“ prizadeva zakon v njegovem bistvu, ustvarja miselnost „proti življenju“, za katero mož vso odgovornost prevali na ženo, češ skrbi, da ne bo kaj narobe.

Billingsova metoda pa sploh ni usmerjena proti življenju, ga ne „preprečuje“, ne uničuje zdravih celic, ampak zakoncem omogoča, da se svobodno odločajo, kdaj bodo imeli otroke. In to brez jemanja tablet, brez zdravju škodljivega poseganja v naravne procese preprosto s poznavanjem ženske narave.

Njuna metoda je tako preprosta, da se je zlahka nauče nepismena ljudstva (kar potrđita z diapozitivi), in takó znanstvena, da zdrži vsako resno kritiko.

Predavala sta že v 60 državah, njuno metodo uporabljajo v 100 de-

želah. Tudi v Sloveniji sta zbudila veliko zanimanje med zakonci, zdravstvenimi delavci in pastoralnimi delavci. V Ljubljani je bila dvorana Teološke fakultete štirikrat polna. Po predavanjih pa se je pogovor zavlekel dolgo v noč.

Blagoslovitve in posvetitve

Nadškof Šuštar je 11. maja blagoslovil novi župnijski dom v štepanji vasi v Ljubljani. 12. maja je posvetil novo župnijsko cerkev Marijinega brezmadežnega Srca v Kisovcu.

med nami v Argentini

Domobranska proslava

Spominska proslava ob 40-letnici našega ideološkega zdomstva in ob 40-letnici pomora 12 tisoč domobrancev, slovenske narodne vojske, je bila za slovensko skupnost v Velikem Buenos Airesu v soboto 1. junija in v medeljo 2. junija z geslom: „40 let svobode — 40 let zvestobe“. Slovesnost je pripravila Zedinjena Slovenija, naše osrednje društvo.

V soboto 1. junija ob osmih zvečer je bila proslava v Slovenski hiši. Pred spomenikom žrtvam je Gusti Čop zatrobil žalostinko, mons. Anton Orehar je vodil molitev za pokojne, venec pred spomenik pa so položili Lojze Rezelj, predsednik ZS, in Slavko Urbančič ter lic. Ivan Korošec kot predstavnika borčevskih organizacij

Vestnik in Tabor. Komorni zbor pod vodstvom Anke Savelli-Gaser je pietetno zapel Gallusovo „Ecce quomodo moritur justus“. Kulturni referent ZS Miha Gaser je udeležence povabil nato v dvorano, ki so jo napolnili do zadnjega kotička.

Naslov načelnega govora univ. prof. dr. Milana Komarja je bil: Smisel domobranstva. Odrski prizor z deklamatorskim zborom „Z mrtvimi romamo živi“ je sestavil Tine Debeljak ml., režiral ga je Frido Beznik, sceno je zasnoval arh. Franči Klemenc, lučne efekte pa sta imela na skrbi Bogdan Magister in Janez Jereb. Deklamatorski zbor so sestavljali Vera Breznikar, Francka Korošec, Martina Andrejak, Andrejka Vombergar, Lučka Poznič, Neven-

ka Magister, Lučka Jereb, Alenka Magister, Pavlinka Dobovšek, Helena Urbančič, Kristina Kremžar, Gregor Batagelj, Jože Korošec, Marko Breznikar, Emil Urbančič, Jože Oberžan, Tone Rode, Tone Podržaj, Marjan Loboda, Marko Vombergar, Luka Debevec in Tinko Selan. Debeljak je s citati iz sv. pisma in s svojimi mislimi ustvaril tekst, ki je hotel predstaviti razpon doživetij od trpljenja in mučeništva, odhoda od doma in prek begunstva v Slovenijo v svetu, kjer mladi izpovedujejo: „Da se to ne pozabi, je Gospod izpeljal svoj rod iz poplavljenе dežele: da z mrtvimi romamo živi, da z mrtvimi rastemo živi, da z mrtvimi gradimo živi.“ Za sklep je vsa dvorana zapela domobransko himno Oče, mati...

Maša v buenosaireški stolnici je bila ob 10. Stolnico je napolnilo nad 1300 rojakov, okrog 200 narodnih noš. Somaševanje za žrtve vojne in revolucije je vodil mons. Anton Orehar, ki je imel tudi govor. Somaševali so France Bergant, Marko Cukjati, Janez Petek, dr. Jure Rode, dr. Alojzij Starc, Rado Sušnik, Jože Škerbec in dr. Filip Žakelj. Asistiral je bogoslovec France šenk, mašne uvode je bral Milan Magister ml., berili sta brala Lojze Rezelj in Alenka Poznič. Pevski zbor Gallus je pod vodstvom Anke Savelli Gaser pel Sattnerjevo Serafsko mašo in druge pesmi Sattnerja, Premrla in Tomca. Kot solista sta pela mezzosopranistka Bernarda Fink in njen brat baritonist Marko, na orglah pa je spremljala Anica Arnšek. K obhajilu, ki so ga delili vsi somaševalci, je pristopila skoraj vsa cerkev.

Po maši se je začela povorka na poldrug kilometer oddaljeni Trg San Martin po znameniti cesti Florida. Na čelu sta šla Ivan Korošec ml. s slovensko in Lojze Lavrič ml. z argentinsko zastavo, za njimi narodne noše, zastavonoše, bivši borci in ostali Slovenci v urejenem pohodu in v tišini. Ob povorki so hodili mladi in delili mimoidočim Argentincem brošuro, kjer je bila prikazana kratka zgodovina Slovencev in komunistični genocid pred 40 leti. Po zidovih so bili lično izdelani letaki in opozarjali, da terjamo človekove pravice za svobodno Slovenijo in protestiramo proti genocidu.

Na Trgu San Martin so se narodne noše postavile v špalir pred spomenikom osvoboditelja Argentine, Lojze Rezelj, Slavko Urbančič in Ivan Korošec so položili predenj venec, dr. Andrej Fink pa je kot zastopnik slovenske organizirane skupnosti prebral spomenico, ki jo Slovenci naslavljamo na Argentine. Za konec je privrela iz sre domobranska himna Oče, mati, bratje in sestre.

Po krajevnih domovih so bile domobranske proslave konec junija, borci Vestnika in Tabora pa so se še posebej spomnili svojih padlih soborcev s prireditvijo v Zavetišču dr. Gregorija Rožmana v nedeljo 23. junija.

25-letnica Slovenskega doma v San Martinu

V nedeljo 19. maja je Slovenski dom v San Martinu praznoval svoj srebrni jubilej. Ob 11. uri je daroval mašno daritev dr. Alojzij Starc, pel

pa je med mašo sanmartinski pevski zbor pod vodstvom Vinka Klemenčiča. Po maši je bilo skupno kosilo. Popoldanski kulturni program je začel s pozdravom predsednik SD Stanislav Zupančič, nato je izrekel pozdravne besede tudi predsednik ZS Lojze Rezelj, potem so se vrstili nastopi učencev Rožmanove šole, članov in članic mladinskih organizacij, pevskega zbora in kratka veseloigra Poštena deklica v režiji Maksa Borštnika. Slavnostni govor je imel dr. Jože Krivec. Za sklep je bila družabna prireditev.

Berazategui

V nedeljo 21. aprila je imela slovenska skupnost v Berazateguiju skupno kosilo v Slovenskem domu, v popoldanskih urah pa občni zbor. Dosedanji predsednik Janko Šterbenc je podal pregled društvenega dela, nato je bila živahna debata in volitve novega odbora. Novi predsednik je Franc Vitrih, odborniki pa so Mihec Omahna, Vinko Pucko, Jože Vidmar, Betka Vitrih, Miha Omahna, Lojze Pozelnik, Andrej Vidmar, Olga Vidmar in Olga Omahna.

Procesija sv. Rešnjega telesa

Praznik sv. Rešnjega telesa in sv. Rešnje Krvi se praznuje v Argentini na nedeljo po nedelji sv. Trojice. Na sam praznik dovoljujejo škofije le skupno škofijsko procesijo, župnijske, kjer so, morajo biti kasneje. Zato smo tudi Slovenci v Velikem Buenos Airesu slovesno proslavili zakramentalnega Jezusa en teden kas-

neje po prazniku, se pravi v nedeljo, 16. junija. Ob pol štirih popoldne je bila v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejiji sv. maša, med katero je mons. Anton Orehar pridigal o 50-letnici evharističnega kongresa v Ljubljani, o letošnjem evharističnem kongresu v Keniji in o važnosti evharističnega češčenja za krščansko življenje. Ljudsko petje med mašo je spremljal na orglah organist Gabrijel Čamernik. Po maši se je razvila procesija po parku zavoda s petjem evangelija in blagoslovom pri 4 oltarjih, ki so jih postavile krajevne slovenske verske skupnosti.

Občni zbor Našega doma

Naš dom v San Justu je na svojem 29. občnem zboru izvolil nov odbor, ki ga sestavljajo: predsednik Jože Miklič, podpredsednik Tone Oblak, tajnik Janez Kržišnik, namestnik Blaž Miklič, blagajnik Feliks Oblak ml., namestnik Lado Indihar in gospodar Evgen Urbančič; v pomožnem odboru so Lučka Groznik, Danica Malovrh, Stanko Jelen in Mitja Keršič, v nadzornem odboru pa Silvo Lipušček in Andrej Selan.

V vlaku.

„Vas lahko vprašam, kam greste, gospod?“

„Daleč, gospod.“

„Človek je pač tak, da je srečen tam, kjer ni,“ reče filozofsko gospod.

„No, vidite, tja grem jaz, gospod.“

ŽELELI STE ODGOVOR

NEUSLIŠANA MOLITEV

Iz dna srca smo molile, me žene in dekleta, za izboljšanje zdravja ge. N. N. devetdnevnicu k Baragi. Nismo bile uslišane. Gospa je grozno trpela in umrla. Zlasti dekleta so hudo razočarane. Tudi v neki drugi družini molijo že tretjo devetdnevnicu, a vidnega uspeha ni, nasprotno: več bolezni. Morda bi nam v nekaj besedah dali poguma, da ne bi postali malodušni.

Bog ni nikjer obljubil, da nam bo dal vedno tistih zemskih dobrin, za katere mi prosimo, ker se nam zdijo potrebne. Ko gre za duhovne dobrine, zlasti za tiste, ki so za naše zveličanje nujno potrebne, smo lahko prepričani, da jih bomo prejeli. In če teh ne prejmemo, bo zato, ker naša molitev ni imela vseh tistih pogojev, ki so za uspešno molitev potrebne. Ko gre za časne dobrine, kot so zdravje, uspehi pri delu, sreča v ljubezni, mora pa naša molitev biti vedno pogojna: Gospod, če je to v skladu s Tvojo očetovsko previdnostjo. In potem se moramo res vdati v to previdnost. Po drugi strani je pa tudi jasno že vnaprej, da Bog molitev za zdravje ne more vedno uslišati, ker bi se sicer ne mogla iz-

polniti božja uredba, da bodo vsi ljudje umrli. Prej ali slej mora vsak človek umreti in vse molitve ne bodo tega mogle preprečiti in bi tudi ne bilo prav, če bi molili za to. Včasih sicer Bog komu čudežno povrne zdravje za nekaj časa, a pride čas, ko morajo tudi tako ozdravljeni umreti; kot je moral končno umreti Lazar. S tem pa ni rečeno, da ne molimo za zdravje — le da vdani v voljo božjo, ki za človeka vedno najboljše hoče.

DUHOVNIKOVA OSEBNA POBOŽNOST IN VELJAVA NJEGOVIH OPRAVIL

Ali je enako vredno, če grem na primer k spovedi, k sv. maši in obhajilu k duhovniku, ki je bolj posveten, ki — kot izgleda — ne moli veliko in bolj po ljudeh gleda, ali pa k duhovniku, ki je bolj pobožen in svet?

Bistvena vrednost sv. maše in zakramentov je neodvisna od duhovnika, ker so pač to Kristusova dejanja in zanje duhovnik tako rekoč samo „posodi“ svojo osebo, da po njem Kristus deluje. Drugetna vrednost teh svetih obredov pa odvisi tudi od tistega, ki jih opravlja oz. deli. Pri vseh teh obredih je veliko molitev — učinkovitost teh je pa seveda odvisna od duhovnega razpoloženja duhovnika: čim bolj svet duhovnik jih opravlja, tem večja bo njihova moč in učinkovitost.

Ljotze Kukovica

KJE JE KAJ

LETO 52

AVGUST 1985

UVODNIK

Marija v nebeški slavi (France Rode) 385

OB 40-LETNICI

Spomin na mrtve domobrance je predvsem
proslava človekove osebnosti (Alojzij Am-
brožič, škof) 388
Smisel domobranstva (Milan Komar) 390
Bratu Andreju ob 40. obletnici nasilne smrti
(Vinko Rode) 394

CERKEV V SLOVENIJI

Pogovor s koprskim škofom Metodom Pirihom
(Franc Bole) 396
Kronika iz Cerkve na Slovenskem 441

NAŠA VPRAŠANJA

Umrli je duhovnik Julij Slapšak 402
Namen Apostolstva molitve za avgust 403
Med nami v Argentini 444
Želeli ste odgovor (Lojze Kukoviča) 447

IZ ŽIVLJENJA CERKVE

Kaj je krščansko življenje? (Tajništvo za ne-
kristjane) 405
Prenova in kriza Cerkve (kard. Ratzinger) . 407
Točka Omega (Alojz Rebula) 410
Albanija, dežela ateizma — kam? (Družina) 411
Intervju M. Muggeridgea z A. Solženicinom
(Mladika) 413

LEPOSLOVJE

V Lurdu (Ljubka šorli) 386
Marijin pogreb (narodna) 387
Vnučki me obiskujejo (Jože Krivec) 417
Premakljivi svečnik (Lojze Kozar) 435

V DRUŽINI

Zakonska občestva (Vital Vider) 419
O družinskem uvajanju v bogoslužno življe-
nje (Božidar Bajuk) 421

ZA MLADINO

Pismo slovenski mladini (nadškof A. Šuštar) 427

MATI TEREZIJA

Prva pravila Družbe misijonark ljubezni
(Lush Gjergji) 431

AÑO 52

AGOSTO 1985

UVOŽENO OD DOMA

Napake malih stanejo manj, samo plačati jih je treba dražje.

— — —

Kot patrioti smo lahko zadovoljni: imamo eno najdražjih držav na svetu.

— — —

Vsi smo enaki. Ali res noče biti nihče malo boljši?

— — —

Lepa prihodnost mora blizu, saj so nas res daleč pripeljali.

— — —

Tečeta nam med in mleko, vendar spet po novih cenah.

— — —

Ne dolžite okvire očal za ozke poglede!

— — —

Prisegali smo na Marxov Kapital, zdaj smo pa srečni, če dobimo ameriškega.

— — —

Naš jutri je trenutno takšen, da se nam nikamor ne mudi.

— — —

Pravijo, da smo pri nas vsi enaki. Sebe iz skromnosti ne štejejo zraven.

— — —

Le zakaj traja študij na pravnih fakultetah v Jugoslaviji štiri leta, če pa večino zakonov sprejemamo po hitrem postopku?

— — —

Tovarne delavcem — delavce pa v Nemčijo!

— — —

Nič čudnega, če dinar pada, ko pa finance planiramo v ob'ak'h.

Malozalo...

„Kot zdomec lahko posodiš drzavi tisoč dolarjev. Jaz ti jih odnesem domov, če hočeš.“

„Pa če se tebi kaj zgodi?“

„Jamči partija.“

„Pa če se partiji kaj zgodi?“

„Tisto bi bilo pa itak vredno tisoč dolarjev!“

— — —

„Prosim, ali imate vžigalico?“

„Žal, ne. Imam pa vžigalnik.“

„Hvala! Tako redkih zob pa spet nimam.“

— — —

„Možiček, kako ti je všeč ta oma-ka? Skuhala sem jo po receptu iz televizije.“

„Mogoče imaš pa slabo anteno.“

— — —

„Soseda hočete tožiti, ker vam je rekel, da ste idiot in osel. Ali to drži?“

„Seveda drži.“

„Zakaj ga pa potem hočete tožiti?“

— — —

Dekle fantu: „Edino, kar ti zamerim, je to, da si zmeraj slabo obrit.“

„Kaj ko bi poskusila priti ti kdaj k zmenku pravočasno?“

— — —

Lastnik majhnega hotela je vprašal gosta: „Želite, da vas sobarica zjutraj pokliče?“

„Ne, hvala. Jaz sem utelešena točnost. Vsako jutro ob sedmih, tak, odprem oči.“

„Če mi ne zamerite, ali bi bili tako prijazni in bi zbudili sobarico“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKI VERSKI MESEČNIK

Izdaja ga konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: msgr. Anton Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Tiska V i l k o s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. — ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA. — Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treeview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1985 (do 31. julija) \$a 13.400; drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa eslovena. Editor y director: mons. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "Vilko" S. R. L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

